

AZ
UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÁPRILIS 6. ÉS 7. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAVASZI KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI

GYÜLÉSEINEK

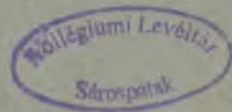
JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR,
SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.
1897.

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÁPRILIS 6. ÉS 7. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAVASZI KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI

GYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE:

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR,

SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.

1897.

**Az ungi evang. reform. egyházmegye
1897. ápril 6—7-ik napjain Ungváron tartott
tavaszi közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Kovách Károly e. m. gondnok, Szabó József, Virágh József, Szőlósy Gyula, Magyar József, Hegedüs Sámuel, Szüics István egyházi; — Bernáth Dezső, Horváth Dezső, Köröskényi Elek, Kormos Béla, Felföldy Ödön, Bernáth Zoltán világi tanácsbírák; Homoki Antal egyházmegyei fő-, — Magyar Bertalan, Németh Péter aljegyzők; Hegyi György e. m. ügyvéd; Pataki Pál, Móré Gábor, id. Szakal István, ifj. Szakal István, Szöllőssy Ferencz, Soltész Tamás, Maksa József, Tóth Lajos, Kozma József, Szaploneczay Bénéámin, Nagy Sándor, Szabó Károly, Benedek János, Kiss László, Kecskeméthy Lajos, Kovács István, Morvai József lelkészek; Köröskényi István h. lelkész; Szabó István, Nagy Géza, Erdélyi János s. lelkészek; Gecsa Géza megválasztott gálóczi lelkész; Szabó Albert, Könyves Mihály, Mesko Gáspár, Balog Dániel, Dicső Endre, Sulyok János, Kádár Ferencz, Matolay Pál, Riczko Dániel, Bakó László, Háda József, Csomár István, Böszörményi János, Kiss Ferencz Csengery Jenő, Enyedy Lajos tanítók; ezen kívül az egyházak szép számu képviselői.

1. Elnöklő esperes szivből fakadó buzgó imájának elhangzása után Kovách Károly e. m. gondnok az alább következő nagy figyelmet keltő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Nemzetünk, a magyar nemzet, a múlt 1896-ik évben ülte meg imádott hazánk, a magyar haza fennállása ezredik évfordulójának ünnepét. A múlt évvel tehát fennállásának ezredik éve, vagyis első évezrede bezáródott s a jelen évvel egy új évezred, a második vette kezdetét s az isteni gondviselés nekem juttatta a szerencsét, hogy 82-ik évem közepén a nagytt. egyházmegyei közgyűlést hivatalos állásomnál fogva üdvözölhetem. Midőn e feladatomban eleget kívánok tenni, tehetném-e azt méltóbban, mint úgy, hogy a nemzetek életében ezen páratlan alkalommal a multakból meríthető tanulságokat, némi futó visszapillantást vetve hazánk s nemzetünk ezeréves történetére, az annak folyama alatt végbe ment vallás-társadalmi létküzdelmekre, röviden összefoglalom.

Azonban bármennyire akarnék is röviden szólani, nem lehet meg nem emlékezni arról, hogy nemzetünk, a magyar nemzet, elhagyván őshazáját, szabadon választott fejedelme, Árpád vezérlete alatt a Kárpátoktól körített e szép földet elfoglalva, nem csupán független államot alapított az előtte teljesen új földrészen s idegen fajú nemzetek között, hanem egy szabad nemzeti létet biztosító alkotmánynak is lerakta alapjait, sőt miután a nemzetek, kikkel érintkezni kellett, már az idők folyamán papi uralomra fektetett keresztyén vallás hívei voltak, hogy ezeknek rokonszenvét megnyerje, a keresztyénységet is felvette.

Mindkettő olyan tény, a mely őseinknek nemcsak vitézségéről, szabadság és haza szeretetéről, hanem arról is fényes bizonyágot szolgáltat, hogy magas értelmi fejlettségük, bölcs előrelátásuk volt.

Nem lehet még nem emlitenem, hogy az Árpád-házból származott bölcs és hős királyok nemcsak megtartották a megszerzett hazát, hanem hódításokkal határait messze kiterjesztették s más nemzetek sorsára is hatalmas befolyást gyakoroltak, hiszen Ausztria is nekik köszönheti létezését. Háromszáz évi uralkodás után a fiágon kihalván, a női ági rokonok közül választott

Anjou-házbeliek, Majd Korvin Mátyás a művelődés, ipar, kereskedelem előmozdításával s fényes fegyvertényeikkel a haza hatalmi állását még magasabb fokra emelték. Azonban, a mint a nemzet a keresztyén vallás védelmében, igazabban a pápai hatalom érdekében, legnemesebb fiait s hitbuzgóságának temérdek kineseit aldozatul adta, az Európába beütött török nemzettel viszályba keveredett s a szerencsétlenül választott királyok gyávasága, a hatalmas főuraknak egymás közti s az uralkodóval szemben űzött versengése, Ausztria eselszövényei, a törvény uralmának teljes megszűnése, a papok kicsapongása, mely a vallásosságot s erkölcsiséget egészen tönkretette: együttvéve a nemzet hatalmának, tekintélyének hanyatlását eredményezték, a minek aztán az a szomorú következménye lett, hogy az 1526. augusztus havában hazánkba nagy erővel betört töröknek a támadását nem volt képes visszaverni s a Mohácsnál vívott csatában királya s számos hős fia veszett oda. Oly nagy volt a széthúzás, az egyenletlenség, hogy még a veszély nagysága sem elég arra, hogy a nemzetet egyesítse; nem egyeztek meg az egymással ellentétes érdekek harczában álló honfiak, hanem hagyták a hazát elveszni, hagyták a hon földjének nagyobb részét a töröknek elfoglalni.

A nagy veszteség megtörtént! Fő nélkül nem lehetvén a nemzet, főt keresett s míg az egyik rész minden baj összegét az idegen származású és nyelvű királyokban kereste s azért saját fájának adva elsőséget, a nagy tekintélyre emelkedett Szapolyai Jánost választotta meg, addig a másik udvari eselszövény s néhány lekötelezett főúr által vezetve, a kezei között levő koronát Ferdinánd osztrák főherczeg, később német császár fejére juttatta. S most már az ország egy oldalról a török dúlásnak, más oldalról a két ellenkirály egymás elleni küzdelmeinek lett szinterévé, a mely küzdelem nem nagy idő vártatva a nemzet és a mindinkább behelyezkedő osztrák-uralom közti küzdelemmé fejlődött s beállott az a sajátságos viszony, miszerint a nemzet óhajtott volna a töröktől menekülni s a vá-

lasztást is részben a menekülés nagyobb kilátása reményében eszközölte úgy, a hogy eszközölte, most a törökhöz kényszerült segélyért folyamodni a védelemre esküvel kötelezett osztrák uralom ellen, mert a töröknek nem terjedt tovább a vágya a sarcon és adóztatáson s közönyösen érdekelte a nemzet szokása, nyelve s vallása, ellenben az osztrák uralomnak az volt minden törekvése, hogy hazánkat egy összbírodalomba olvaszsza be, nemzetünket nemzetiségéből kivetkőztesse.

Nem lehet meg nem említenem, hogy a szerencse mégsem hagyta el egészen nemzetünket, mert ezen válságos évek s körülmények közt a népek szabadságának védszellemé áttörve a római vallás lelkiismeretet lenyügöző szabványai által teremtett s az önkinzás örjögésében nyilatkozó vak hit sötét éjjelen s az ellenhatásul uralomra jutott hitetlenség, erkölcstelenség orgiáin, egy új világot, az igazság, a jog Istenének világát árasztotta ki az azt sóvárgó népek közé s a lelkiismeret és gondolat felszabadítása által mint a vallás megújódása, mint reformáció, mint protestantismus hazánkra is kiterjesztette szárnyait. És mert az osztrák uralom egyoldalról a török, más oldalról János király és utódainak létküzdelmé folytán, majd az által, hogy Erdély az anyaországtól különválva a szabadság védvára lett, a honnan Bocskay, Bethlen, Rákóczy diadalmas seregei indultak ki, akadályozva lett ereje s hatalma kifejtésében: a hitújítás, a reformáció, bár az osztrák uralom benne lelte terve kivitelének legnagyobb akadályát, a római katolikus magas klérus pedig hatalmi köre szűkebb térre szorítóját látta benne: óriási haladást tett, úgy hogy rövid néhány tized alatt a nemzet nagyobb része, a svéd történetíró Puffendorf szerint háromnegyedrésze, protestáns lett s nemzetisége védelmét vallásában bírta.

És itt elértem beszédem főtárgyához, de elértem hazánk s a protestantismus legválságosabb korszakához is. Bocskay, Bethlen, Rákóczy, mint ezt nem egyszer hangoztatták Bécsben, letűntek a küzdterről, nem volt többé, a ki akadályozza az osztrák uralom terjeszke-

dését, a mely a klérussal szövetkezve, eljöttek látta az időt régi tervének egyesült erővel — viribus unitis — keresztülvitelére. Legelsőbben megrakta az országban levő várakat német katonasággal, a mely a népet mindenképen zsarolta; majd a Perényiek s Rákóczyak sárospataki várában székelő vérszomjas Báthory Zsófia segítségével a híres Pázmán, a hitehagyott protestánsból lett primás, útasítása nyomán megkezdte a protestánsok üldözését. Nagy lett erre az elkeseredés! De még nagyobb a tanácstalanság egy intéző kéz hiánya miatt! Egyetlen férfi emelkedik felül a közönségen, a kinek jelszava volt, hogy a protestánsok szabadsága egy az ország szabadságával s az is véletlen halál áldozata lesz, — monda szerint vadászat közben egy vadkan gyilkolta meg. Ez a férfiú Zrinyi Miklós volt, a hős és költő. S míg az ország egyik részén a leghatalmasabb főurak, Wesselényi Ferencz, a nádor, Nádasdy Ferencz, az országbíró, Zrinyi Péter, a horvát bán s sógora Frangepán Kristóf, a török segélybe vetett, de megvertése daczára kötött békével kijátszott reményhez fűzött összeesküvésben vélték meneküléshez juthatni, a minek elárúztatása folytán, bár hűségüket tétovázó tetteikkel s azzal igyekeztek igazolni, hogy az egyedül idvezítő hitre áttértek s rengeteg számu jobbágyaikat 30—40 ezerenként átkényszerítették, legbizalmasabb papjaik közbenjárása s királyi biztosító irat által leprezettelve elfogattak s osztrák hadbírótság által, a melynek Magyarország primása, Szelepcsényi is tagja volt, s éppen az ő javaslatára és szavazatával halálra ítéltettek, lefejeztettek s rengeteg vagyonuktól, melyeknek értékéről fogalmat nyújt az, hogy magának Zrinyinek kincseit hat terhes szekér szállította Bécsbe, megfosztattak, az összeesküvés többi tagjai pedig tömlöczbe hurczoltattak: azalatt Felső-Magyarország 13 vármegyéjében a protestánsok egyik vagy másik vármegye székhelyén gyűléseket tartva, kérelmekkel járultak az uralkodóhoz országgyűlés tartása s a sérelmek orvoslása végett. De nem kaptak megnyugtató választ s az erdélyi fejedelembé, általa pedig a török segítségbe ve-

tett hittel s reménységgel felkelésre határozta magukat s a többi vármegyét is csatlakozásra hívták.

Ámde a segítség reménye meghiusult, mert az erdélyi fejedelemlél hiányzott az akarat erője, hiányzott a képesség s nem volt vezér, a ki a mozgalom élére álljon, bár a körülmények kedvezők voltak. Mindczekről értesülve a felbőszült hatalom, megindította hadait Hoher, a kinek nevétől, mint legvérengzőbbnek nevétől vehette a bakó a hóhér nevet s több tábornokok alatt, a kik minden nagyobb ellentállás nélkül megszállták az országot, megindították az elfogatásokat minden irányban. Nem hajthatta le többé fejét senki biztosan nyugalomra. Vérbe kellett fullasztani az elégedetlenséget. Két vérbiróság állíttatott fel, egyik Bécsben, Lobkovicz herczeg, Magyarország ádáz ellensége; másik Pozsonyban, a magyar primás, Szelepcsényi ellenölete alatt. Ezek elébe huzzottak az elfogottak, az utóbbi elé a protestáns lelkészek. A menekülés egyedüli útja a hittagadás volt, másként halál, tömlöcz, javak elkobzása s a protestáns lelkészeknek Nápolyba, a gályához elhuzzottatása volt a büntetés.

A hatalom célja azonban nem csupán a megfélemlítésben határozódott, mely sok főúrra hatással volt, de a protestáns lelkészekre nem. Cél volt az is, hogy a kinstár megtöltessék s ennek elérése végett az elkobzott javak visszaváltása megengedett.

Nagy volt a rémület az egész országban. A 13 vármegye protestánsai azonban, megfogyva bár és kifosztva, de meg nem törve, egy felső vármegyei főurat Thököly Imrét vezérükül választják s a török segítségével megindítják a küzdelmet az önkényuralom ellen. Több győzelmet aratnak, de a fegyver csakhamar kihull kezükből mert a törökök Kara-Musztafa és Thököly vezérlete alatt Bécset akarják bevenni, a hős lengyel király, Szobieszky által visszaveretnek s Budáról is kiűzetnek.

Most ujra szabad lett a bosszú útja s a bosszúállás munkája Karaffára, az eperjesi mészárszék gyászos emlékű hősére bízott.

De nem folytatom tovább, nem akarom a történet véres könnyekkel áztatott lapjainak forgatásával a nagytiszteletű egyházmegye figyelmét fárasztani. Az elmondottakban is csak rámutatni szándékoztam arra a szellemre, mely daczára a kiirtásuk végett kimerített pokoli üzelmeknek, a 13 vármegye protestánsait, főiskolájukkal a középpontban, áthatotta, a honnan, mint egészséges szervezetnél a vér a szivből a test egyéb részeibe, a haza s szabadságszeretet szétáramlott azok mindenikébe, hogy azokból oda ismét visszafolyjon; arra a szellemre, mely azokból kiáramolva a hon összes protestánsait lelkesítette s ezen vészes időkbén, — mint azt katolikus történetíró mondja — a nemzetet az enyészettől megmentette; arra a szellemre, mely a művelődés előmozdítása, a haza s szabadságszeretet ápolása által a nemzet által 1848-ban alkotott XX. t.-cz.-ben kifejezett elismerést s méltánylást kivívta; arra a szellemre, a mely a közelmúltban is — az 1859. november 15-ikén Miskolczon s egyebütt is tartott gyűléseken megnyilatkozva a magát rendíthetlennék hitt önkényuralmat alapjában megingatta.

S végre rá akartam mutatni arra is, hogy, bár, mint II. József császár mondta megalázkodóvá vált, de azért hódolatot követelő VI. Pius pápának: „i tempi passati“, elmúltak az idők, a mikor a bencések a klasszikus kor irodalmának remekeit a pergamentről levakarták, hogy arra saját litániájukat ráamazolják, vagy darabjait, mint búv-szereket elárulják, bár elmúltak azon idők, mikor Symonds történész kifejezésével a pápák fattyai kényükre osztottak a szép Olaszhon szétdarabolt tagjain; a mikor VI. Sándor pápa fattyu gyermeke Borgia Cézár a Vatikán udvarán felállított halálra ítélt áldozatok agyonlövésében mutogatta lövészi képességét; mikor a pápák az emberies érzületű s műveltségű új társadalmi lét megalapítására törekvő II. Frigyes császárt családostól kiirtották; mikor a vakhit és tudatlanság sötétségét a felvilágosodás hirnökeinek máglyája világította be s hogy közelebb jöjjenek, a mikor Magyarhon „keresztény“ főpapja, Szelepcsényi a „Lux in tenebris“ vagy „Sötétségben fénylő csillag“ cz. pá-

paellenes mű irójának Drabiciusnak Pozsonyban előbb kezét, majd fejét vágatta le s testét művével együtt megégettetvén, hamvait a Dunába szóratta.

Emlékezetökbe ajánlom ezeket, hogy bár ezek az idők elmúltak, s az emberi művelődés előhaladása után békésebb napokat élhetünk, sőt alamizsnakép államségélyben részesítettünk s míg a törvény fennáll, míg az egyenlőség napjának felvirradását is várhatjuk, a minek legközelebb élő tanúi voltunk s naponként tapasztaljuk, hogy a kath. klerus mint Caryle jeles történész megjegyzi, még mindig nagy hatalom hierarchiai szervezetében, gazdagságában és a népek butaságában; emlékezetükbe ajánljam, hogy az említett fegyverbarátság, habár a művelt nemzetek szolidaritása által feszélyezve, még ma is fennáll s az állami függetlenség legerősebb biztosítékainak lealkulása által megpecsételve csak alkalomra vár: őrizzük meg tehát az őseinktől örökölt ezt a szellemet, hitünk megtartásaért legyünk készek minden áldozatra, lobogtassuk fennen, magasan a művelődés, a haza s szabadságszeretet zászlóját, így ha nem is képezzük hazánk fiainak három-negyed részét, biztosan nézhetünk a nemzetünkre s reánk protestánsokra virradt második évezred elé s késő unokáink egy szabad s művelt nemzedék közrészvételével megülhetendik a honalapítás újabb ezeréves évfordulójának ünnepét. Ámen.

2. Az egyházak megbízó leveleiket bemutatván.

Igazoltattak.

3. Esperes ur előterjeszti a múlt év eseményeit tárgyzó jelentését, melyben teljes áttekintést nyertünk egyházmegyénk szellemi és anyagi állásáról, a mivel újabb és fényes bizonyítékát mutatta be, azon lankadatlan buzgalomnak, mely őt mint arra hivatott gondos kormányzót jellemzi, ki fáradságot nem ismerő kitar-

tással igyekszik betölteni azon helyet, hova őt a köz-bizalom állította. Egyébként a jelentés így következik egész terjedelmében:

Nagytiszteletű egyh. m. Közgyűlés!

Egyházmegyénkben s hivatalom körében időközben az őszi gyűlés óta sőt némely dolgokra nézve még az az előtti időre visszamenőleg van szerencsém jelentésemet a következőkben előterjeszteni.

Nt. Novák Lajos ungvári lelkész elfoglalván sáros-pataki akadémiai tanszékét, az így megüresedett ungvári lelkészi hivatal összes teendőit tiszt. Köröskényi István teljesíti buzgón s amennyiben egyedül — mondhatni önfeláldozással. Ő az egyházmegyei könyvtárt is átvette hivatalosan s annak megtörténtéről nálam jelentést tett.

Hosszabb időt vett igénybe a gálócsi lelkészi khárta rendezése. Mert a személy szerinti papbér ki-rovás miatt, — kihalván vagy elszegényedvén egyes családok — az új khárta a régihez viszonyítva értékcsökkenést mutatott.

Azonban — felszólításomra — hogy a hiányt pótolják, a mutatkozó különbözetet az egyházközség megnyugvására — kirótták egymás között. Ezért a készségért a gálócsi egyház tagjainak elismerésemet kell nyilvánítanom. Mert tekintve hogy, Gálocsban a hétköznapi isteni tisztelet nem gyakoroltatott, a miről az egyházi látogatóság előtt panaszt nem emeltek, mégis az egyháziasságnak ily jelet adtak, ebből következtethető, hogy ott a vallásosság tüze el van ugyan takarva, de könnyen feléleszthető. A mit az új lelkész kötelességei teljesítésére nézve tekintsen utasítás gyanánt.

Dicséretet érdemel a gálócsi egyház azért is, hogy minden pártoskodás nélkül, egyhangulag és pedig a választás békés formája szerint, meghívás útján töltötte be lelkészi állomását, megválasztván mult év november 27-én Gecse Géza deregnyői s. lelkészt, a ki a meghívást elfogadta, most bekebelezését, valamint azt is kéri,

hogy az özvegyi kegyév tartamára, mint helyettes lelkész alkalmaztassék a gálocsi egyházban.

Igy választotta meghívás útján lelkészül a pinkóczi egyház mult év ápril 26-án Móré Elek vajkóczi s. lelkész, valamint Beés augusztus 9-én Köröskényi István ungvári h. lelkész.

Novák Lajos volt ungvári lelkész, lelkészi testületünkől eltávozván, részére az egyházmegyei gyámin-tézeti belépti díjak, valamint az eddig befizetett 2%^o évi járuléka kiadattak.

Csaba György csapi pópista pap Szamai Péter 14¹/₂ éves csapi ev. ref. egyháztagnak feladta az urvasorát. Én e miatt a járásbiróságnál panaszt emeltem, a hol a beregszászi kir. ügyészség indítványa alapján a panaszlott végzéssel felmentetett. Ez ellen a beregszászi törvényszékhez fellebbeztem nov. 20-án.

Jelentem a mult őszi csicseri gyűlés 46. pontjára vonatkozólag, hogy Virágh József volt beési lelkész azt írja, hogy ő a hivatalos pecsétnyomókat egy pakkban átadta a gondnoknak. A gondnok ezt tagadja. Következőleg megírtam a beési s. lelkésznek, hogy új pecsétnyomókat csináltasson.

Azon egyházak neveit, a melyek 1890-ben tőkesegélyért folyamodtak a közalaphoz s azt még eddig sem kapták meg — felterjesztettem a Püspök ur Ó Méltóságához, azzal a kéréssel, hogy e kimutatást az e tárgyban egyházkerületünk teszéről a konventhez intézett felterjesztéshez csatolni méltóztassék.

Hogy a tőkesegélyt kérők folyamodása annak idejében felterjesztetett, és így az egyházmegye érdekét képviselő egyének mulasztást nem követtek el, bizonyítja az 1890. deczember 2-án Miskolczon tartott egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 3. sz. a. határozata, ott megolvashatják a türelmetlenkedők, hogy a kérvények általunk a kerületre, ez által a konventre csakugyan felterjesztettek.

Néh. Kecskeméthy Bénéjmin volt pinkóczi lelkész özvegyének kegyéve lejárván, már most ajánlottam őt az országos gyámintézetnek segélyezés végett, a ki,

daczára hogy még egy krt sem fizetett a gyámintézet céljaira, mégis, már a folyó évben — az alapszabály szerint levonatván a 250 frt évi gyámsegélyből 64 frt 03 kr belépési járulék és az 5 évi 2⁰/₀-os járandóság fele — 185 frt 93 krt fog kapni gyámsegélyül. Ezen felül 200 frt egyházmegyei, 22 frt kerületi, összesen 400 frt évi gyámsegély.

Istennek hála! a szegény lelkész-özvegyekre áldással derült fel az ezredéves ünnepi év. Mily helyzetben vannak ezekhez képest azok az özvegyek, a kiknek férjök még az országos gyámintézet kötelékébe nem tartoztak. Ők most évi 22 frt gyámsegélyt kapnak. Nt. egyházmegye! nekünk módunkban van ez utóbbiak ajkán elnémitani az indokolt panaszt. Tegyük meg azt. Csak özvegy papnékról szólok; mert ezeknek egyházmegyénkben kiskoru árvája nincs. Azokhoz a lelkészekhez szólok, a kiknek leendő özvegyei s árvái így lévén biztosítva a véginség ellen, vétkeznének, ha a nyomorgóknak vigasztalására — bizonyos segély megszavazásával — nem sietnének.

Püspök ur Ó Méltósága márcz. 3-án érkezett leirata értelmében már márcz. 5-én elindított körlevelekben utasítottam a lelkész urakat, hogy egyházközségi közgyűlésben határozatilag mondják ki, hogy az elemi tanítót 1898. szept. 1-én megillető 50 frtos, 5-öd éves korpótlékot magok fizetik-e, vagy igénybe veszik az államsegélyt? A határozatot márcz. 20-ig ungmegye kir. tanfelügyelőjéhez küldjék be.

Mult őszi csicseri gyűlésünk jegyzőkönyvének 10. sz. a. közalapi segélyre ajánlott egyházak és lelkészek a november 24-én tartott egyházkerületi gyűlésen a konvent elé ajánlólag mind felterjesztettek.

A pinkóczi és gálocsi vasárnapi és rendkívüli isteni tiszteleti cselekvények teljesítésére általam megbízott lelkészek, megbízásoknak hűséggel eleget tettek. Legalább mulasztás miatt panasz hozzám nem érkezett.

Az 1896. évi tavaszi egyházmegyei gyűlés alkalmával kimutattunk egyházmegyénkben tanítói állami fizetési-pótlékot 300 frtig; 152 frtot és 400 frtig ugyan-

csak állami fizetési-pótlékot 2095 frtot, összesen tehát 2247 frt évi tanítói fizetés-pótlékot. Azóta ismét 400 frtig szóló évi fizetés-pótlékban részesültek: Ptruksa 57 frt, Mogyorós 45 frt, Szürthe 120 frt, Palló 105 frt, Zahar 35 frt, Ágtelek 148 frt, Jenke 84 frt. Ez összesen tesz 594 frtot, ezt a mult évi 2247 frthoz adva, mai nap kitesz egyházmegyénkben az állami segély a tanítók részére 2841 frtot.

Nincs tanító: F.-Reviscsén, Jenkén, Veskóczon, Ptruksán, Szalókán, Ágteleken.

A n.-gejőczi egyház presbiteriuma tanítóul Móre András okleveles tanítót választotta.

A folyó 1897. évi egyház látogatási jelentésekből a következő népmozgalmi adatokat állítottam össze:

Lélekszám	24,691	mult évihez képest	+ 116
Született	949	" " "	— 108
Meghalt	610	" " "	— 51
Házasodott	148	t. prot. " "	— 29
"	38	vegyes " "	— 3
Minden. iskolaköt.	2944	" " "	— 56
" isk. járt	2803	" " "	— —
Ismétlő isk. köteles	1113	" " "	+ 162
" isk. járt	982	" " "	+ 122
Hitvallást tett	528	" " "	— 21
Áttért	6	" " "	— 5
Kitért	14	" " "	+ 3

Rendes lelkész van	—	—	35
Helyettes	—	—	2
Segéd	—	—	2
Tanító rendes	—	—	34
" ideiglenes	—	—	1
Segéd tanító	—	—	1

Építkezésre fordított	4406	frt.
Adakozásból befolyt	1940	"
Gondnoki bevétel	29,450	"
" kiadás	26,445	"
" maradvány	3011	"

Tőkepénz van	78,086 „
Adósság	17,758 „
Magtár 3038 köből vegyes életnemű.	

Összes tőkevagyon 60,328 frt. De minthogy ebből 31 ezer frt az ungvári, 12 ezer frt a csicseri, 4 ezer frt az iskei egyházé, a többi 35 anya- és 10 leány-egyháznak csak 13,328 frt tőkepénze van, sőt ha ebből levonjuk a 17,750 frt adósságot, az utóbb jelzett összes egyházaknak nem hogy tőkepénze volna, sőt inkább 4430 frt adóssága van.

Az országos közalapra az 1896-ik évre megajánlított 1028 frt 90 kr. Befizettetett 1896. december 31-ig 1028 frt 90 kr. Reform. eml. ünnepi perselypénz befolyt: 7 frt 74 kr.

Országos gyámintézet:

Belépti-díj 10 ⁰ / ₀ ¹ / ₃ . a.	796 frt 64 kr.
Tagsági-díj 2 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ .	597 „ 51 „
összesen	<u>1394 frt 15 kr.</u>

Ebből hátralékban volt márcz. 19-én 46 frt.

Egyházmegyénk tanítói kara a múlt évben is buzgón működött és szép eredménnyel felelt meg kötelességének, ami elismeréssel legyen mondva, tanítóink hagyományos tulajdonsága. Most már — a mint az állam által fizetés — és korpótlék czimen adott és adandó segély a tanítóknak mindinkább lehetővé teszi, hogy hivatásoknak odaadással megfelelhessenek, az ő részükről a buzgalom csökkenésétől nem tarthatunk. Különben az egyházmegyei tanügyi választmány, mint az egyházmegye bizományosa felügyeleti tisztét hiven teljesíti. Iskolaépületeink egy pár kivételével rendben vannak, a törvény kívánalmainak megfelelnek. Az egyház tagok érzik az iskoláztatás szükségét s gyermekeiket nem tartják vissza a tanulástól. S ha mégis a 2944. tankötelessből 141 nem járt iskolába, annak oka részint a földhöz ragadt szegénység, részint az a körülmény, hogy kivált a tót vidéken, némely fiók-egy-

házban és a szórványokban semmiféle iskola nincs. Különben az iskolába nem járók száma 1896-ban a megelőző évhez mérve csökkent 97-el.

Kitünő iskola volt	7.
Dicséretes „ „	18.
Kielégítő „ „	9.

Nem minősített 4 iskola, minthogy ezekben a minősítés idejében nem volt tanító, s így az iskolázás szünetelt.

Az állami és községi iskolákban a vallástanítást a helybeli, illetőleg a felügyelő lelkészek teljesítik.

A vallás-erkölcsi életről az egyház látogatási jelentések kedvezően emlékeztek. A templomot az egész egyházmegyében hétköznapiakon is látogatják. Az urvacsorával élők számaránya a mellett bizonyít, hogy a sákramentomnak a ref. egyház értelmében való jelentőségét becsülik, jótékonyságát felfogják s érzik. Az új házások az egyházi kötést mindenütt igénybe veszik. Felekezeten kívül nem lépett senki. Törvénytelenül együtt élők nincsenek. Egyházi terhek miatt számbavehető panaszok nem fordultak elő. Az adakozásokból befolyt összeg és az építkezésre fordított pénz vallásos egyházas életünk élénksége mellett tesznek bizonyoságot. Szóval, Istennek hála! egyházmegyénkben az egyházpolitikai törvények káros következményei még nem mutatkoznak. De bizunk is benne, hogy ha lelkészeink ezután is hívek lesznek a rájuk bízottakban, úgy munkás, józan, takarékos népünk semmiféle káros befolyás által nem fogja magát zsákmányul ejteni hagyni! A mindenható a maga erejével támogassa igyekezetünket, hogy reménységünk meg ne szegyenüljön s bizodalunk beteljesedjék.

Magamat kegyességökbe ajánlva, kérem a közgyűlés tagjait, hogy a tanácskozás asztalán levő tárgyak elintézésében vallásos érülettel egyesített bölcsességüket érvényesíteni méltóztassanak.

4. Nagytiszteletű esperes ur jelenti, hogy a halál által megüresedett gálóczi lelkészi állomásra 1896. nov. 27. Gecse Géza deregnyői segédlelkész meghívás útján megválasztott.

A választás megerősítetik, de ha a megválasztott lelkész mint félfizetéses, már most elfoglalja állomását, a presbiterium köteles jót állani, hogy az özvegy lelkészné ki fog elégíttetni az őt megillető járandóságra. Külömben a választás a főt. egyházkerületre tudomás vétel végett felterjesztetik.

5. A gálóczi egyház előljárósága jelenti, hogy az özvegy lelkészné több földet vetett be őszivel mint a mennyi őt jog szerint megilletné, s ne hogy ebből az elválasztott lelkész és az özvegy közt zsurlódás támadjon, erre nézve felsőbb hatósági intézkedést kérnek.

Közgyűlésünk, a bevetett föld többlet megállapítása végett Felföldy Ödön tanácsbíró és Pataki Pál lelkészt sürgősen kiküldi.

6. Ugyancsak esperes ur jelenti, hogy a változás által megüresedett beési lelkészi állomásra meghívás folytán Köröskényi István ungvári segédlelkész egyhangulag megválasztott.

A választás megerősítetik ugyan, de miután az ungvári lelkész választás kérvénnyel megtámadtatott s így a megválasztott lelkész állomását el nem foglalhatja, míg ez ügyben a főt. egyházkerület nem dönt, hová

az felebbeztetett, — Köröskényi István is csak május 15-én foglalhatja el beésben lelkészi hivatalát.

7. Ugy az jelenti, hogy a halál által megüresedett pinkóczi lelkészi állomásra 1896. ápril 26-án Móré Elek vajkóczi s. lelkész meghívás folytán egyhangulag megválasztatott.

A választás megerősítették s a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

8. Móré András ideiglenesen megválasztott nagy-gejőczi tanító kéri magát bekebeleztetni, s ezzel kapcsolatosan a nagy-gejőczi egyház előljárósága azt kéri, hogy Móré András ideiglenesen megválasztott tanítójok véglegesen megerősítsék, s egyszersmind engedjék meg neki, hogy isteniszteletet végezessen.

Egyházmegyénk Móré Andrást bekebelezi, s a nagy-gejőczi tanítói állomáson megerősíti, s azt is megengedi neki, hogy a szószékből isteniszteletet végezessen, az egyházi törvény 116. §-ának betartása mellett, de előzőleg kötelezi, hogy a hivatalos esküt mihelyt egészsége megengedi az esperes clótt tegye le; azonkívül ezen választást a főt. egyházkerületre felterjeszti.

9. Az ungi egyházmegyéből közhirdetésre ajánlatnak.

Pinkócz, Szelmencz, Gálóc, Kapos, Mogyorós.

10. A főtiszteletű egyházkerületnek f. évi május 4-én Miskolczon tartandó közgyűlésére az ungi egyház megyéből képviselőül kiküldetnek.

Az elnökségen kívül Bernáth Zoltán, Köröskényi Elek, Horváth Dezső, Virágh József e. m. pénztárnok és Homoki Antal főjegyző.

11. A mult 1896. évi Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlés 55. sz. határozatával vélemény nyilvánításra hívja fel az egyházmegyéket, vajon elfogadják-e az abauji egyházmegye azon indítványát, hogy az egyházmegyék által két évenként tartatni szokott kerületi vándorgyűlések beszüntetessenek, s az ezen célra szolgáló gyűlés tartási alapok, a konvent beleegyezésével új lelkészeket segélyező alappá változtassanak át, a melyből minden új lelkész hivatalába lépésekor 100, az alap növekedtével legalább 300 frt segélyben részesülne, mi által a pályakezdő lelkészek meg lennének kimélve az adóságcsinálástól, s ez által a lelkészi pálya némileg vonzóbbá lenne

A cél, mely az indítványozó egyházmegye szeme előtt lebeg, igen tiszteletreméltó, — de ha eléretnék is, igen kis mérvben járulna azon nagy feladat megoldásához, melyet az összes magyarországi protestantizmus sem képes egy lépéssel előbbre vinni. Így az a kilátásba helyezett 100, esetleg 300 frt segély a 30—40 éves lelkészi pályát, — melyen egy egész életen át annyi nélkülözéssel kell küzdeni, — vonzóbbá alig teszi; azon felül pedig ennek érdekében egy századokon át, jónak és üdvösnek bizonyult intézményt kellene el-

törülni: a miért is egyházmegyénk az abauji indítványt mellőzi, s a két évenként tartatni szokott kerületi vándorgyűléseket továbbra fent kívánja tartani.

12. A számvevőszék 1897. febr. 15-én Vajánban tartott üléséből jelenti, hogy az egyházmegye tulajdonát képező Horváth alap és a többi jövedelmező tőkék könyveit átvizsgálta, a bevételi és kiadási naplókat, a nyugtákkal összehasonlítván, azokat teljesen rendben találta, így a pénztárnoknak a felmentvényt a fentartandók fentartása mellett az 1896. évre megadatni javasolja; egyszersmind jelenti, hogy a Horváth alaptára jelenben tesz 97103 frtot és 65 krt.

Ezen jelentés tudomásul vétetik s a pénztárnoknak az 1896-ik évre a felmentvény, a fentartandók fentartása mellett megadatik, s a pénztár állásáról való jelentés a főt. egyházkerületre felterjesztetik.

13. A számvevőszékre azon indítvány terjesztett be, hogy osztatnék fel az ungi egyházmegye 37 lelkésze 5 csoportba, és a Horváth Mária alap évi kamatainak fele, vagyis 2500 frt egyik évben adassék ki 7 lelkésznek, a másik évben a következő 7-nek és így tovább, öt év múlva újra az első évben kapott csoportnak ugyan így osztatnának fel az egyházak is, melyek ha nagyobb segélyben részesülnének, — habár ritkábban is, még is jobban tudnának magukon segíteni.

Mivel a múlt évi márcz. 24—25. napjain Ungváron tartott egyházmegyei gyűlés a segélyek szétosztására nézve intézkedett, ezen indítvány mellőztetik.

14. Ugyancsak a számvevőszéken indítvány osztatott, hogy az egyházmegye utalványozzon 5 frtot minden egyház részére, melyen azok egy álványt vagy könyv-polczot csináltatnának, hol a konventi, kerületi és egyházmegyei jegyzőkönyvek, valamint egyéb az egyház vagyonát tárgyzó iratok helyeztetnének el év és sorrendben, a mi mint egy alapját képezné az egyházi könyvtáraknak.

Ezen indítvány is mellőztetik, de utasítatnak a lelkészek, hogy egyházuk mindennemű jegyzőkönyveit, iratait pontosan és rendben tartsák.

15. Miután a Horváth Mária alapból mintegy 6140 frt 45 kr. kamathátralék van kint az egyes adósoknál, indítványozza számvevőszék, hogy mindazok kik egy évnél régibb kamattal tartoznak, azok az egyházmegyei pénztárnok által kimutatattván, az egyházmegye ügyvédje által beperesíttessenek, tőlök a tőke is behajtsassék.

Ezen indítvány elfogadtatik, s utasítatik az egyházmegyei pénztárnok, hogy az ilyen adósokat időről-időre mutassa ki, az ügyész pedig, mind a tőkét, mind a kamatot haladéktalanul hajtsa be rajtok.

16. Ugyancsak indítványoztatott, hogy miután az özvegy árvatár alaptőkéje megközelíti a 17000 frtot, így annak kezelése mindig több-több fáradságot igényel, utalványoztassék a pénztárnoknak ezen pénztár terhére 50 frt tiszteletdíj.

Ezen javaslat jelenben el nem fogadtatik, mivel a gyámügyi szabály

mely minden pontjában helyesnek találtatván, helybenhagyatik, s az egyházmegyei pénztárnok utasítatik, hogy a jogosultaknak, az egyházmegyei pénztárból javuló pénzeket ezen munkálat rendelkezése szerint ossza ki.

19. Felmerült azon kérdés, hogy mi módon szerezzon tudomást az egyházmegye arról, hogy azok kik az egyházkerületi özvegyárvatárból gyámsegélyt élveznek életben vannak-e, és azok veszik-e át az egyházlátogatóságtól, a kik erre igazán jogosultak.

Többen azon véleményt nyilvánították, hogy községi bizonyítványal igazolják az illetők személyazonosságukat, de egyházmegyénk elégnek tarja, ha az illető lelkész igazolja életben létüket és személyazonosságukat.

20. A csomonyai evang. reform. egyház templomát és tornyát renoválni akarván, az egyházközségnek és a közgyűlés által e célból választott bizottságnak 1426 frt 46 krajczár összegben megállapított költségvetési és kivetési munkálatát beterjeszti. Ezen költségvetést az egyházközség elfogadta ugyan, de miután a bizottság a szószékkal szemben levő 4-ik széket üresen hagyta, illetve tehermentesnek nyilvánította, holott az északi oldal 1., 2. székei, valamint a déli oldal 1., 2., 3. székei tul vannak zsufolva a közvélemény oda irányul, hogy a 4-ik szék is rovassék meg teherrel, s ezen kirovandó összeget, a szószékkal szemben levő elsőszékben ülők fizessék meg. Mivel itt az előbbeni határozattal szemben — vélemény különbség merült fel, — kéri a nagytiszt. egyházmegyét, hogy

a hivatolt 4-ik székre dönteni, s az egész költségvetést jóváhagyni illetve megerősíteni méltóztassék.

Egyházmegyénk a beterjesztett kivetési költségvetést helybenhagyja s megerősíti, egyszersmind kötelezi azon egyéneket, kik a szószékkal szemben az első székben ülnek, hogy a 4-ik székért járó fizetést ők teljesítsék, illetőleg annyit fizessenek érte, megnyit a más oldalon levő 4-ik székért fizetnek a benne ülők és pedig 8 üllőhely után számítván a fizetést.

21. Id. Szakal István nagy-szeretvai lelkész panasolja, hogy ő kevesebb fizetési pótlékot kap a Horváth Mária alapból, mint a mennyi őt kiszámítás szerint megilletné.

Utasittatik a szeretvai lelkész, hogy ezen állítását díjlevelével igazolja. Tekintve azonban, hogy ilyenmü panaszok többször merülnek fel, egyházmegyénk egy bizottságot küld ki a lelkészi díjlevelek átvizsgálására, utasítván őket, hogy munkálataik alapjául azon kulcsot vegyék, mely szerint a tanítók fizetése, az állam által kiszámított. Ezen bizottság tagjaiul kineveztetnek, Virágh József pénztárnok mint elnök, Bernáth Zoltán, Kecskeméthy Lajos, ifj. Szakal István, Tóth Lajos, Nagy Sándor.

22. Miután MórÉ Elek vajkóczi s. lelkész Pin-kóczra távozott rendes lelkésznek.

Vajkóczra Nagy Géza s. lelkészül berendeltetik és megbizatik azzal is, hogy míg a veskóczi leányegyház rendes tanítót kap addig ő a leányegyház iskolájában a gyermekeket oktassa.

23. Magyar Pál zahari tanító azon feltétel mellett kapott 25 frt segélyt, hogy ha az államsegélyt megkapja a 25 frtot köteles lesz az egyházmegyei pénztárba visszafizetni. Az államsegélyt megkapta, de a családjában történt betegségek és halálozások őt igen sok költségbe sodorták, ez okból kéri a 25 frt elengedését.

Egyházmegyénk nagy részvétellel viseltetik Magyar Pál nyomasztó helyzete iránt, azonban a 25 frtot el nem engedheti, amennyiben az már beállított a jelen évi kiosztandó költségvetésbe.

24. Özvegy Vágó Istvánné hivatkozva nyomasztó helyzetére, kéri az egyházmegyét, hogy ne kötelezze őt azonnal azon 100 frt lefizetésére, melylyel az egyházmegyének tartozik, hanem majd midőn az özvegyi dija esedékessé válik, akkor vonassék le részletenként.

Egyházmegyénk ebbe bele nem egyezhetik, mert nem látja így biztosítva ez időszerint a követelést, de ha özvegy Vágó Istvánné engedélyt ad arra, hogy Ladmoczon levő ingatlan birtokára ezen követelés betábláztassék s a betáblázáshoz szükséges adatokat beszerzi, s az egyházmegyei ügyésznek átszolgáltatja, ki

utasítva van, hogy ezen ügyeletet mielőbb vigye keresztül, csakis annak megtörténte után fog a 100 frt özv. Vágó Istvánnénak kifizettetni.

25. Háda József volt mátyusi tanító, ki 1896. szept. 1-én a szalókai egyház presbyteriuma által tanítótá választatván kéri magát az ungi egyházmegyébe kekebeleztetni.

Mivel azon egyházmegye esperesétől, hol eddig hivataloskodott elbocsátó bizonyítványt nem mutatott fel, csakis ideiglenesen kebeleztetik be, majd akkor fog véglegesítettetni, ha előbbeni szolgálati helyéről szóló bizonyítványát bemutatja.

26. Pataki Pál tarnóczi lelkész őszi egyházmegyei gyűlésünkre azon panasszal járult, hogy az ő fizetése igen magas összegben van értékelve, amennyiben lelkészi fizetésébe az ő tanítói fizetése is be van számítva, holott azért ő tanítói és kántori teendőket végez, s így az nem képez lelkészi fizetést, ennél fogva kérte a jelentő ivben feltüntetett összegnek ily módon való kiigazítását.

Ezen ügy megvizsgálására Horváth Dezső tanácsbíró és Szabó Endre minaji lelkész küldetett ki, kik beadott jelentésökben beigazolják, hogy a 789 korona 55 fillér lelkészi fizetésbe 103 korona tanítói fizetés is be van számítva s javasolják, hogy ezen 103 korona a lelkészi fizetésből vonassék le, s az ezen levonás után fent maradt 686 korona 85 fillér tekintessék lelkészi fizetésnek.

Egyházmegyénk ezen kiigazítást a maga hatáskörében nem eszközölheti, hanem a főtiszteletű egyházke-

lúltre terjeszti fel azon kérelem és javaslat kapcsában, hogy az méltóztassék ugy intézkedni, hogy a feltüntetett 789 korona 85 fillérből a 103 korona tanítói fizetés levonassék és csak a 686 korona és 85 fillér tekintessék lelkészi fizetésnek.

27. Őszi egyházmegyei közgyűlésünk 24. sz. határozatával utasította a kereszti leányegyház előljáróságát, hogy a rájok vetett magtári tartozást a jenkei anyaegyház magtárába fizessék be, vagy pedig állítsanak fel magtárt a saját szükségleteik fedezésére. De tekintve, hogy a kereszti leányegyházra kivetett magtári élet tartozás, a jenkei templom építési alap gyarapítására vettett a leány- és fiók-egyházakra, melyet már 1891. január 1-ig be kellett volna fizetni a jenkei anyaegyház magtárába, a minthogy a fiók-egyházak ezen kötelemeknek már eleget tettek, Kereszt sem vonhatja ki magát annak teljesítése alól.

Tekintve, hogy ezen magtári tartozás közmegállapodással és a törvény rendelkezéseinek megfelelően vettett ki a leány- és fiókegyházakra, melyek a jenkei anyaegyház templomát közösen használják, utasittatik a kereszti leányegyház előljárósága, hogy a leányegyház hiveire kivetett, s templom építési alapot képező magtári tartozást még ez évfolyamába beszédjék, s azt a jenkei anyaegyház magtárába beszolgáltassák, mert ellen esetben ő rajtok fog az közigazgatási uton behajtatni; egyszersmind utasittatnak a fiókegyházak gondnokai is, hogy a kezelésök alatt levő magtári életnemüeket az anyaegyház

lelkészeinek tudta és belecgyezése nélkül kölcsön adogatni ne merészeljék, hanem minden szándékolt kikölcsönzést a lelkésznek előlegesen bejelentsenek, mert ha a kölcsön adott élet elvész ők fogják azt megtéríteni.

28. Ugyancsak az őszi gyűlés 25. sz. a. 10 frt birság terhe alatt utasított a jenkei lelkész, hogy a kezei közt levő regale kártalanításról szóló kötményezett kötvényt mutassa be, hogy meggyőződjék egyházmegyénk arról, vajjon az abban foglalt összeg jövedelme az egyházat illeti-e vagy a lelkészt?

Lelkész bemutatja az 50 frtról szóló regale kártalanítási kötvényt s az egyházmegye ebben arról győződött meg, hogy annak jövedelme az egyházat illeti, minthogy annak a nevére is van kiállítva, utasítja ennek folytán a jenkei egyház előljáróságát, hogy ezen kártalanítási összeg után járó kamatokat az egyház szükségire fordítsa.

29. Ugyanazon gyűlés 28. sz. a. 5 frt birság terhe alatt utasította a p-helmecezi egyház előljáróságát, hogy az adót fizessék ki, mire nézve Balogh Ferencz p-helmecezi gondnok jelenti, hogy az utasításnak elég tétetett, amennyiben az adó kifizettetett.

Tudomásul vétetik.

30. A nagy-gejőczi egyház az iránt nyujtott be kérvényt őszi egyházmegyei közgyűlésünkre, hogy miután tanítójok Botfalvára távozott, engedessék meg

nekik, a tanítói földek bérbeadása. Ezen ügy megvizsgálására és jelentéstételre Homoki Antal és Egry Ferencz küldettek ki, kik jelentik, hogy a helyi viszonyokat tekintve meg azt is, hogy a tanítók szivesebben veszik a készpénz fizetést, így a bérbeadást javasolnák, de mivel időközben a tanítói állás betöltetett, s a tanító maga óhajtja kezelni a földeket, így az ő eljárásuk tárgytalanná vált.

A mi tudomásul vétetik.

31. Az ungvári egyház 1896. okt. 11-én három példányban kiállított lelkészi díjlevelét beterjeszti, s annak megerősítését kérelmezi.

Az 1346 frt 96 kr. értékben felszámított ungvári lelkészi díjlevelél, — mivel a 2-ik pont alatt ezelőtt a radvanczi házbér jövedelem 40 forinttal szerepelt, s most a ház eladási árának 1700 forintnak 8% kamatja fejében jár a lelkésznek 136 forint, s a 10-ik pont alatt régen kapott a lelkész regáléból évi 80 forintot, most pedig a regáléváltság 2150 forint tőke 8%-ja 172 forint, így a díjlevel 188 forinttal javult, — megerősítetik, s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

32. A gálóczi egyház 1896. szept. 30-án három példányban kiállított lelkészi díjlevelét beterjeszti, s annak megerősítését kérelmezi.

A gálóczi lelkész díjlevele, mint-hogy a régebbi díjlevellel egyenértékű,

megerősítettik, s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

33. A nagy-gejőczi egyház 1897. márcz. 10-én három példányban kiállított tanítói s éneklészi díjlevelét beterjeszti, s megerősítését kérelmezi.

A nagy-gejőczi egyház tanítói s éneklészi díjlevele, minthogy a tandíj egy gyermek után 50 krról 1 forintra emeltetett, megerősítettik, s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

34. Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész az iránt terjeszti be kérvényét az egyházmegyéhez s az egyházmegye utján a felettes egyházi hatóságokhoz, hogy mivel Kis-Dobronyban a lelkészi földek bérleti értéke 121 koronával többet tesz ki, mint a kataszteri földérték, 1398 koronára értékelt lelkészi díjlevele 1277 korona értékre szállittassék, a jelentő ív e szerint igazittassék ki, s a lelkész özv. árvatár részére ezen összeg után vetessék ki reá a fizetés.

Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész kérelme, hogy 1398 koronára értékelt lelkészi díjlevele 1277 korona értékre szállittassék, a jelentő ív e szerint igazittassék ki, s a lelkész özv. árvatár részére ezen összeg után rovasssék ki reá a fizetés, pártolással fölterjesztetik a főtiszteletű egyházkerületre.

35. Kovács István ágteleki lelkész az iránt kérvényez, hogy mivel Ágteleken a lelkészi földek bérleti

értéke 448 koronában lett megállapítva, a kataszteri érték pedig 137.96 korona, — s ez utóbbi számítással a lelkészi jövedelem 885.96 koronát tesz ki, a jelentő ív e szerint igazíttassék, s a lelkész özv. árvatár részére ezen összeg után vettessék ki reá a fizetés.

Kovács István ágteleki lelkész kérvénye, hogy díjlevele kataszteri értékelés szerint 885.96 koronára szállíttassék, a jelentő ív e szerint igazíttassék ki, s a lelkész özv. árvatár részére ezen összeg után rovassék ki reá a fizetés pártolással fölterjesztetik a főtisztelütü egyházközsületre.

36. Szabó József tanügyi bizottsági elnök jelenti, hogy egyházmegyénk iskoláiból a használatban levő könyvek statisztikája az egyházlátogatóságok után mind beerkezett, — s általában a sárospataki irod. kör kiadványai használatnak.

Tudomásul vétetik, s a tanügyi biz. elnök ur felhatalmaztatik, hogy a stat. kimutatásokat rendeltetési helyére a sáros-pataki irod. körnek elküldje.

37. Olvastatott a beési egyház presbytériumának folyamodása, melyben azon indokolt kérelmet fejezik ki, hogy az 1896. évi áprilistól a szükösi tárba fizetendő lelkészi féljövedelemnek az egyház részére leendő átengedéseért a főt. egyházközsülethez intézett folyamodásukat a nagytt. egyházmegyei közgyűlés pártolással fölterjeszteni kegyeskedjék. Ugyanezen féljövedelem $\frac{1}{3}$ részeért esedezik Erdélyi János beési helyettes lelkész.

Tekintettel a beési egyház nyo-

masztó anyagi helyzetére úgy az egyház, mint a s. lelkész kérelmének hely adatik, s folyamodásuk azon javaslattal, hogy a féljövedelem $\frac{2}{3}$ része a bécsi egyháznak, $\frac{1}{3}$ része a bécsi s. lelkésznek adandó, a főt. egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

38. Olvastatott a ptruksai leányegyház folyamodványa, melyben azt kéri, hogy az anyaegyház lelkésze, ki eddig csak a három sátoros ünnepben való urvacsora osztás végett, s ezenkívül minden harmadik vasárnap délután rendes istenisztelet végzésére köteleztetett Ptruksán megjelenni, jövőben mind a hat urvacsora osztásra köteleztessék, a harmadik vasárnap délután való megjelenés alól pedig feloldoztassék. Mely változásból kifolyólag folyamodványukban kifejezett óhajtatásuk egyszersmind az, hogy a változott viszony folytán fölmerülő lelkészi szolgálmányok díjazását a nagy. egyházmegye kegyeskedjék megállapítani.

Tekintettel arra, hogy a ptruksai leányegyházban a lelkésznek minél gyakrabban való megjelenése vallás-erkölcsi szempontok tekintetéből nagyon kívánatos, az egyházmegye a kérelmet nem teljesíti, sőt az eddigi gyakorlatot pontosan fentartani határozza.

39. A záhonyi egyház lelkésze és gondnoka az iskola államosítása ügyében, — mellékelve az erre vonatkozó f. év jan. 14-én és márcz. 24-én tartott képv. gyűlés jegyzőkönyvét, valamint márcz. 27-én tartott presbyteri és márcz. 28-án tartott egyházi közgyűlés jegyzőkönyveit, — beterjesztik jelentésüket, s a jelentésben és mellékelt jegyzőkönyvekben kifejtett indokok

alapján és módozatok szerint az iskola államosítására nézve a nagy-egyházmegye jóváhagyását alázatosan kérelmezik.

Mivel a mellékelt egyházi közgyűlés jegyzőkönyve szerint az egyházi közgyűlésben mindössze 22 egyháztagnak volt jelen; de meg azért is, mert a záhonyi ref. egyház az állami iskola felállítása céljából megajánlott terhekkal saját iskoláját is rendbehozhatja, és teljességgel nincs alapos érvekkel támogatva, hogy az egyháznak azért kell feladni felekezeti iskoláját, mert máskülönben a nevelés ügye csorbát szenved, az egyházmegye a mellékelt jegyzőkönyvekben kifejtett módozatok szerint a záhonyi ref. egyház iskolájának államosítását nem engedélyezi.

40. Az ungi ev. ref. tanító-egyesület az iránt kérvényez, hogy az iskolai körlátogatók ne változtassák köreiket, mivel a változás folytán az iskola belélete nem ismerhető meg kellőleg, hanem az 1889. évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 61-ik pontjának értelmében legalább 6 évig járjanak egy körben.

Az egyházmegye a tanító-egyesület kérelmét helyesli, s határozatilag kimondja, hogy az iskola-látogatók legalább 6 évig egy körben működjenek.

41. Olvastatott a p.-helmecezi gondnok és 4 egyháztagnak az egyház nevében beadott kérvénye, mely szerint a Kandó Kálmán-féle 200 frtos hagyatékot a

papi belsőség vételéből származott Jeso-féle 170 forint tőke és 5 évi kamat-tartozás kifizetésére kérik, azzal indokolva kérelmüket, hogy midőn azon belsőséget megvették, a boldog emlékű mltsgos Kandó családot is megkeresték segélykérés céljából; de akkor csak azon ígéretet nyerték, hogy „gondjuk lesz a helmeczi egyházra“, mely ígéret a 200 forint végrendeletileg történt adományozásával lett megvalósítva.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházmegyei ügyész urat bizza meg, hogy nézzen utána a végrendeletben: nem ellenkezik-e a végrendelet szellemével, hogy a 200 forint hagyomány a nevezett célra fordítsák. Jelentése őszi egyházmegyei gyűlésünkre bevértván.

42. Sutka Kálmán, a bátfai egyház gondnoka, a presbyterium nevében kéri a nagyt. egyházmegyét, hogy mivel id. Balog Istvánt terhelő 134 frt 80 kr tőke, 10 frt 78 kr folyó évi s 57 frt 12 kr. régi kamattartozás bevehetetlen, s az egyház gondnoksága fent nevezett egyénnel a jelen évben is megkísérlett minden lehetőt, de sikertelenül, mert az illetőnek sem ingó sem ingatlan vagyona nincs: ezen behajthatlan követelés felelőssége alól oldozza fel a nagyt. egyházmegye a bátfai gondnokságot, illetve azon követelés töröltessék a számadó könyvből.

Ezen ügy közelebbi gyűlésünkig függőben marad, s a bátfai lelkész és gondnok utasítatik, hogy az egyház számadó könyveit és az adós levelet az egyházmegyei ügyvéd urhoz bevigyék, ki abban a nevezett Balogh Istvánt terhelő követelést megtekintve, a telekkönyvből fog meg-

győződést szerezni, hogy csakugyan bevehetetlen-e a tartozás, s őszi gyűlésünkre ez ügyre vonatkozó javaslatát beadandja.

43. Mesko János szürtei tanító az iránt kérvényez, hogy miután részére a múlt évben oly feltétel alatt utalt ki a nt. egyházmegye 61 frtot, hogy azt mihelyt az államsegélyt megkapja visszafizetni tartozik, bár az államsegélyt már megkapta; de tekintve szorult anyagi helyzetét, engedje meg a nt. egyházmegye, hogy azon 61 frtot folyó év őszén fizethesse vissza az egyházmegye pénztárába.

Folyamodó kérelme megadatik.

44 Olvastattak XCI—XCV-ig jelzett esperesi, s az ezekkel kapcsolatos püspöki körlevelek és miniszteri rendeletek, melyeknek kivonatos tartalma: XCI. sz. esp. körl. Szavazás egyházkerületi világi tanácsbíróra báró Vay Elemér és Dókus Gyula urak között. XCII. sz. esp. körl. Konventi jegyzőkönyv küldetik. Kultuszminiszter f. év július 18-án 33.500. sz. leirata Badúsny József családjára vonatkozó anyakönyvi adatok kerestetnek 1760—1826-ig. XCIII. sz. esp. körl. Szavazás egyházkerületi világi főjegyzőre, egyházker. vil. és papi aljegyzőre. Egyházlátogatásra figyelmeztetés. XCIV. sz. esp. körl. Az ungvári lelkészi állásra pályázat hirdettetik. XCV. sz. esp. körl. Szűkebb körű szavazás egyházkerületi világi aljegyzőre: Dr. Finkey József, Dr. Finkey Ferencz, Dodozy István és Dr. Molnar Gyula urak között, egyházker. egyházi aljegyzőre: Dr. Tüdös István, Vattay László, Komjáty Gábor, Kovács Béla urak között. Tavaszi egyházmegyei gyűlés apr. 6. Ungváron.

Mindezek mint körözött dolgok tudomásul szolgálnak.

45. Olvastatott az ungvári kir. s. tanfelügyelő urnak az esperesi hivatalhoz intézett 1126/96. sz. hivatalos levele, melyben hivatkozva arra, hogy Marikovszky Lajos sáros-pólyánkai ref. tanítónak az államszegély kiutalványozása előtt a Horváth Mária alapítványból 21 forint segély adatott, a mely 21 forint a közelebbi két évben megvonatott tőle, holott a tanítói fizetés megállapítása tárgyában felvett jegyzőkönyvben a kérdéses 21 forint fel van véve, s annak betudásával állapított meg a 400 forintra való kiegészítés: a kir. s. tanfelügyelő ur nemcsak határozottan kimondja, hogy a nevezett Horváth Mária alapítványból eredő 21 forint a tanítótól meg nem vonható, hanem az esperesi hivatalnak egyenes utasítást ad, hogy a két évre esedékes 42 forintnak a nevezett tanító részére leendő sürgős kiszolgáltatása iránt intézkedni sziveskedjék.

Midőn az ügy érdemére vonatkozólag egyházmegyei közgyűlésünk kimondja, hogy nevezett tanítónak követelése nem teljesíthető, mivel a Horváth Mária alaphól segélyképen kiutalt összegek előzetes értesítés szerint is — a tanítói fizetésekbe nem voltak beszámíthatók, egyszersmint nem lehet megjegyzés nélkül hagyni a s. tanfelügyelő urnak a nagytt. esperesi hivatalhoz intézett levelében kifejezett azon hangot, mely autonomikus jogainkban való kellő tájékozottság híjával nemcsak az ítélkezés magaslatára vél felemelkedni, de a birói végrehajtás szerepére is jogosultságot érez. Marikovszky Lajos sáros pólyánkai tanító pedig utasítatik, hogy saját hibájából eredő sérelmének orvoslása céljából a Tek. kir. Tanfelügyelőség útján a nagy-

méltóságú miniszteriumhoz a tanítói fizetés tárgyában hibásan felvett jegyzőkönyv kiigazítása végett felfolyamodással járuljon.

46. A nyarádi kör egyházlátogatósága jelenti, hogy Gálócsban a lelkészi föld-adó, melylyel az elhalt Vágó István után özvegye tartozik, 100 frton felül fizetetlen.

Vágó István özvegye értesítettik, hogy ha f. év szept. 1-ig az egyházi adót nem tisztázza, végrehajtás lesz ellene fogatosítva.

47. U. a. látogatóság jelenti, hogy Gálócsban a presbyteri gyűlés jegyzőkönyvébe az 1887-től tartott gyűlések határozatai nincsenek bevezetve.

A presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének rendbehozása az új lelkész figyelmébe ajánltatik.

48. U. a. látogatóság egy felmerült esetből kifolyólag az anyakönyvi bejegyzésekre nézve kér felvilágosítást.

A lelkészek utasítatnak, hogy az anyakönyvi bejegyzéseket mindenkor a rovatok fején levő jegyzésnek megfelelően eszközöljék.

49. U. a. látogatóság jelenti, hogy Palló nem kapta meg a múlt évben az egyházmegyei jegyzőkönyveket.

A főjegyző figyelmébe ajánlatik.

50. Az ungvári kör egyházlátogatósága jelenti, hogy Putka-Helmecezen leltár nincsen, hétköznapiakon soha sincs harangozás, urvacsorával élni nem akarók és templomkerülők többen vannak.

Mindezen ügyek, valamint a Korláth-féle szegények segélyezésére szánt hagyaték megvizsgálása céljából Homoky Antal és Egry Ferencz urak kiküldetnek, hogy őszi gyűlésünkre mindezekről jelentést adjanak.

51. U. a. látogatóság jelenti, hogy Tarnócson hétköznapiakon nem harangoztat a lelkész.

Miután Pataky Pál tarnóczi lelkész presbyteri gyűlés jegyzőkönyvével beigazolta, hogy a hétköznapi harangoztatás elmaradásának nem ő az oka; mert még 1895. jan. 13-án épen ő maga tett jelentést a presbyteriumnak, hogy a harangozót kötelességére intsék: a tarnóczi egyház presbyteriuma utasítatik, hogy a hétköznapi harangoztatásra felügyeljen.

52. U. a. látogatóság jelenti, hogy Tarnócson az egyház földbérlete a múlt évről nincs kifizetve.

Felelősség terhe alatt utasítatik a presbyterium, hogy az egyház javai felett őrkdjék, s a bérletet behajtsa.

53. U. a. látogatóság jelenti, hogy Tarnócson, Botfalván, Kis-Gejőczben, Minajban az illetékegyenértéki adó a mult évről nincs kifizetve.

Az egyházak gondnokai mindenemű adók pontos fizetésére utasítatnak.

54. U. a. látogatóság jelenti, hogy Tarnócson 240 forint egyházmegyei tőketartozás után a mult évről a kamat nincs kifizetve.

A gondnok utasittatik a kamat kifizetésére.

55. U. a. látogatóság jelenti, hogy Kis-Ráth 700 frrtal tartozik az egyházkerületre.

A kis-ráti egyház presbyteriuma utasittatik, hogy presbyteri gyűlésben felvett jegyzőkönyvvel igazolják, hogy mikorról való s minemű tartozása az egyháznak a kérdéses 700 frt? S azt jövő gyűlésre beterjeszszék!

56. A tiszahát-erdőközi kör egyházlátogatósága jelenti, hogy a salamoni egyház az Oremus Dániel-féle 138 forint tartozást még most se kapta meg a nagy-dobronyi egyház gondokától, holott ezen összeg annak idejében a lelkészi fizetésből lefoglaltatott.

A nagy-dobronyi egyház gondnoka utasittatik, hogy elhalt lelkésze Orémus Dániel fizetéséből annak idején lefoglalt 138 forintot a salamoni

egyháznak mielőbb kifizesse, s arról őszi gyűlésünkre jelentést tegyen.

57. U. a. látogatóság jelenti, hogy a csapi egyház a múlt évben 365 forint segélyt kapott az egyházmegyétől azon utasítással, hogy abból legelső sorban a Weinberger-féle 150 frt tartozást kifizesse. Ezen tartozás azonban most sincs kifizetve; mivel a kerületi kamatok, Weinbergernek járuló kamat, lelkészi javadalmazásra szolgáló tőke két évi kamata és az adó a 365 frt egyházmegyei és 10 frt 64 kr kerületi segélyt egészen felemészttette.

A csapi lelkész okmányokkal beigazolta a közgyűlés előtt, hogy a kerületi tartozás után a kamat fizetés elodázhatlan volt, — az adó és Weinberger tőke után járó kamat kifizetése ellen sincs az egyházmegyei gyűlésnek kifogása; de teljességgel nem lehet helyeselni azon eljárást, hogy midőn az egyháznak olyan tartozása van, melyet mielőbb tisztázni a felsőbb hatóság utasítása nélkül is halaszthatlan kötelesség volna, — daczára ezen utasításnak, a lelkészi javadalmazásra szolgáló tőke után befolyó kamatok fejében számoltatik el több mint 150 forint. Mely eljárás helytelenítését, mint az egyházmegyei gyűlés határozatát a jelenlévő lelkész és gondnok előtt a világi elnök érélyes szavakban ki is nyilvánította; miről a csapi presbyterium jegyzőkönyvileg is értesíttetni határoztatik.

58. U. a. látogatóság jelenti, hogy Csapban a magtári kamatok nagy része fizetetlen.

A csapi egyház előjárói felelőség terhe alatt utasítatnak, hogy a magtári kamatokat idejében beszedni el ne mulasztják, s arról jelentést adjanak.

59. U. a. látogatóság jelenti, hogy Csapban az egyház szegénységére való tekintetből, de egyszersmind bizonyára az egyház részére való adakozás önzetlen nemes cselekedetének érzetéből kifolyólag Garay Ignác csapi állomási vendéglős a csapi egyház részére 24 liter uri szent vacsorai bort a múlt évben is ajánlkozott.

Midőn egyházmegyénk ez adakozásról szóló jelentést a csapi egyház nevében köszönettel tudomásul veszi, tekintettel az előbbi évekről adott hasonló jelentésekre, nevezett Garay Ignác csapi állomási vendéglősnek a csapi egyház iránt tanusító szivességeért jegyzőkönyvében is kifejezé elismerését.

60. U. a. látogatóság jelenti, hogy Ásványban az iskolás gyermekeknek nincsen könyvük, s e miatt a tanügy hátramaradást szenved.

Utasítatik az ásványi egyház előjárósága, mint iskolaszék, hogy a szülőket a tankönyvek beszerzésére kötelezze.

61. U. a. látogatóság jelenti, hogy Eszenyben az egyházi adóból mintegy 200 forint fizetetlen.

Az eszenyi egyház gondnoka felelősség terhe alatt utasítatik, hogy az egyház adóit kifizesse, s arról őszi gyűlésünkre jelentést adjon.

62. U. a. látogatóság jelenti, hogy Csomonyán az iskolaépítéskor kivetett, de be nem szedett 200 forint, mely összegnek beszédésére s valamely üdvös egyházi célra leendő fordítására az egyházmegye utasította a csomonyai egyház előjáróit, a templom javítás céljából eszközölt nagyobb mérvű — 1500 frtos — kivetésbe olvasztva fog beszédetni.

Tudomásul szolgál.

63. A kaposi kör egyházlátogatósága jelenti, hogy a beési egyházban az illetekegyenértéki és közönséges adó a múlt évről nincs kifizetve.

A beési egyház gondnoka felelősség terhe alatt utasítatik, mindenemű egyházi adók pontos fizetésére; mire az új lelkész figyelme is felhivatik.

64. U. a. látogatóság jelenti, hogy a beési egyház Lefkovics nevű izraelitának 77 forint tartozás után két évre 21 frt 76 kr kamatot fizet, holott a maga tőkéhoz 6% kamatot szed.

A beési egyház gondnoka utasítatik, hogy a Lefkovits-féle tartozást mielőbb kifizesse.

65. Indítvány tétel, hogy világi jegyző válasz-

tására az egyházmegyei elnökség hívja fel az egyházak presbyteriumait.

Az indítvány a jövő őszi egyházmegyei gyűlés elébe fog terjesztetni.

66. Őszi egyházmegyei gyűlés helyeül :

Lucska jelöltetett ki.

67. Az ásványi lelkész-tanítói díjlevél 3 példányban beterjesztetik.

Visszatéteik azon utasítással, hogy a beterjesztést indokoló kérvény mellékeltessek.

68. Kozma József szelmeczi lelkész jelenti, hogy Balog Istvánnak a csicseri gyűlés 3-ik pontjában tárgyalt panasza békés megoldást nyervén, a deputatio kiküldése szükségtelen.

Tudomásul szolgál.

69. Felföldy Ödön és Pataky Pál, 1896. márcz. 24., 25-én tartott egyházmegyei közgyűlésünk 98-ik pontja értelmében a bátfai gondnokot terhelő ügyek megvizsgálására voltak kiküldve, s 1896. szept. 22-én megejtett vizsgálatuk eredményét következőkben jelentik: Az ok, a mi az egyházlátogatóság jelentését vonta maga után az volt, hogy az 1895-iki gondnoki számadó könyvet a presbyterium nem erősítette meg, mivel a gondnoki számadáshoz tartozó magtári könyvben több olyan kölcsön szerepel, a mi ma behajthatatlan,

s a melyről ők azt állíták, hogy tudomásuk nélkül lett kiadva, s így azokért felelősséget nem vállalnak. E panasz meghallgatása után a kötvényeket átvizsgáltuk, s három behajthatatlan követelésre tett azon megjegyzéssel, hogy azok felelőssége alól az egyházmegye által felmentessenek, a számadó könyv aláíratott.

Nagytiszt. egyházmegyei közgyűlés! (Folytatja a jelentés.) Amennyiben a volt gondnok elhalt, s így meg nem állapítható, hogy mennyiben igaz a presbyteriumnak azon különben is érthetetlen vádja, hogy a gondnok önhatalmulag utalt ki kölcsönöket, ha igaz volna is ez a vád, akkor is a presbyterium, első sorban pedig annak elnöke, a lelkész a hibás abban, hogy az ilyes visszaéléseknek útját nem vágják; másrésztől azonban az is tény, hogy némely követelés a presbyterium hibája nélkül is válhatik behajthatatlanná, a mint a követelések nincsenek kellőleg p. jótállókkal biztosítva, azért javaslatunk az:

1. Méltóztassék tudomásul venni, hogy a bátfai 1895. évi gondnoki számadás megerősített.

2. Geszti József 24¹/₄ véka, a Feka-féle 37⁷/₁₀ véka gabona, s a Balog István s Péntek Erzsébet 56 frt 25 kr. tartozása a gondnoki számadó könyvből kihagyatva, a kétes követelések rovatába irassék.

3. Méltóztassék elrendelni, hogy a bátfai magtár kölcsön kötvények jótállókkal látassanak el.

A javaslat teljes egészében elfogadtatik, s a szerint eljárni a bátfai presbyterium utasittatik.

70. Az ágteleki egyház azt kéri, hogy Orémus Kálmán nagy-dobronyi s. tanító, ki Ágtelekre megválasztott rendes tanítónak, s a megválasztást írásban elfogadta, most pedig nem hajlandó Telekre menni, s lemondott az ágteleki tanítóságról, köteleztessék az ágteleki tanítói állomás elfoglalására.

Orémus Kálmán nagy-dobronyi s. tanító nem kötelezhető arra, hogy Ágtelekre menjen tanítónak.

71. A záhonyi egyház lelkésze és gondnoka, a mult gyűlés 29. számában foglalt utasításból folyólag jelentik, hogy az egyházat a tanítói földek adójára vonatkozó szerződés értelmében, mely 1895. febr. 24-én tartott presbyteri gyűlésben kötött, mindössze 20 forint adó terheli, mit a legközelebbi adószedés alkalmával kifizetnek, s a nagy. esperes urnak róla jelentést tesznek.

Tudomásul szolgál.

72 Szőlössy Gyula egyházmegyénknek közalapi és országos gyámintézeti pénzkezelője, a két célra történt befizetésekről szóló jelentését beterjeszti. E szerint egyházmegyénk az 1896-ik évre, az országos közalapra 1028 frt 90 krt ajánlott meg, mely összeg teljesen befizettetvén, rendeltetési helyére a kellő időben belett szolgáltatva; valamint a 7 frt 74 krt tevő reformatio ünnepi perselypénz is. Egyházmegyénk lelkészeinek az országos gyámintézetre való járuléka volt az 1896. évre: 1. a 10⁰/₁₀₀ belépési-dij $\frac{1}{3}$ -a — 796 frt 64 kr; 2. 2 $\frac{1}{2}$ ⁰/₁₀₀ tagsági-dij — 597 frt 51 kr.; összesen — 1394 frt 15 kr. Ebből beküldetett 1897. jan. 31-ig — 1233 frt 45 kr.; 1897. márcziusban 43 frt 75 kr.; az ungvári lelkészi állomás után törlésbe hozatott — 70 frt 18 kr.: hátralék van — 46 frt 77 kr. Az egész összeg — 1394 frt 15 kr.

A pénzkezelőnek beterjesztett részletes jelentése tudomásul vétetik.

73. A Sárospatakon 1896. okt. 4—6 napjain tar-

tott közgyűléshez, kellő indokolással azon indítvány terjesztetett be, hogy az 1883. XXXIII. t.-cikkben szabályozott államsegély, a főiskola részére, vétessék igénybe. Ez indítványra vonatkozólag egyházkerületünk ugyanazon közgyűlésének 28 pontja szerint a következő határozatot hozta : „egyházkerületi közgyűlésünk a paralel osztályok felállítását a főiskola felvirágzására a maga részéről is sürgős szükségesnek tartja s ezzel a kérdéssel már évek óta foglalkozik, minthogy azonban a paralel osztályok felállítása az államsegély igénybe vétele nélkül, a főiskola anyagi viszonyaira való tekintettel, ez időre meg nem valósítható : átteszi ezen indítványt az egyházmegyékhez, elvi eldöntés végett, utasítván az egyházmegyéket, hogy azon elvi kérdésre : vajjon a paralel osztályok felállítása és ezzel kapcsolatban főiskolánk gymnasiumánál felmerülő egyéb szükségek fedezésére az 1883. XXXIII t.-cz. alapján az államsegélyt igénybe kívánják-e venni, vagy nem : jövő tavaszi közgyűlésünkre nyilatkozzanak.“ E fontos kérdés véleményezés végett Bernáth Zoltán tanácsbírónak kiadatván, részint beadott jelentése, részint az indítvány ellen és mellett történt beható felszólalások alapján, névszerinti szavazással, 24 szóval 9 ellen következőleg határozott :

Egyházmegyénk a sárospataki főiskola részére az 1883. XXXIII. t.-cikkben szabályozott államsegély igénybe vételét szükségesnek tartja s az annak elfogadásához való hozzájárulását kijelenti.

74. Ugyanazon egyházkerületi közgyűlés 37. sz. határozatával a segédlelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről szóló javaslatot, valamint a tanítók változásáról szólót is, minél alaposabb hozzászólás végett, az egyházmegyékhez, a véleményeknek a tavaszi egyházkerületi közgyűléshez való benyújtásának kötelezettsége

mellett, átteszi. Egyházmegyénk a segédlelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről szóló szabályrendeleti javaslat 2. §-a 2. pontjának ez utolsó szakaszát: „A mellékes járulékok, a melyek a segédlelkész teendőiből származnak, a fizetésbe beszámíthatók“ félreértések elkerülése czéljából következőleg módosítja: „A mellékes járulékok, melyek a segédlelkész lelkészi hivatalos teendőiből származnak, a fizetésbe beszámíthatók.“

A 6. §. egy pontja így szól: „A helyettes lelkészek a segédlelkészek közül szolgálati éveik szerint alkalmazandók; mindazáltal, tekintettel arra, hogy azon helyre alkalmasok-e vagy sem?“ 1) pontnak eme részét: „mindazáltal, tekintettel arra, hogy azon helyre alkalmasok-e vagy sem“ kihagyni kívánja.

A tanítók változásáról szóló szabályrendeleti javaslat 2. §-át következőleg módosítja: „A magát változásba tevő tanító köteles lemondását *augusztus 15-ig* saját egyháza presbyteriumának bejelenteni, mely a lemondást elfogadni s az esperesnek bejelenteni tartozik. A később történő lemondások nem fogadtatnak el.“

A tervezet 3. §-a, mert a különös esetek megjelölve nincsenek és sok félremagyarázásra adhatna alkalmat, teljesen törlendő: töröltetnék aztán a 3-ik §. kihagyása után tárgytalanná vált 6. §. is.

Egyházmegyénk, a fent megjelölt módosítások megtörténte után, a s. lelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről, valamint a tanítók változásáról szóló szabályrendeleteket elfogadja.

75. Ugyanezen egyházkerületi közgyűlés 99. sz. határozatával a tiszáninneni egyházkerületi tanügyi bizottság alapszabály-tervezetét leküldi az egyházmegyékhez, hogy véleményes jelentésüket, erre vonatkozólag, a tavaszi egyházkerületi gyűlésre nyujtsák be. A tagokról szóló 2. szakasz, szerintünk még ezzel lenne

kiegészítendő: „Az egyházkerület tanítói-testületének az egyházkerületi közgyűlés által választott két tagja.“

Egyházmegyénk e módosítás mellett az egyházkerületi tanügyi bizottság alapszabálytervezetét elfogadja.

76. Ugyanazon egyházkerületi közgyűlés 84. sz. határozatával utasítja az egyházmegyét, hogy a kebelbeli egyházközségeik anyagi ügyeinek vezetésére, ellenőrzésére, költségvetéseiknek, számadásaiknak, vagyoni leltáraiknak megkészítésére vonatkozó s nálok ez idő szerint érvényben levő munkálataikat, utasításait s használt rovatos ivciket, következő tavaszi egyházkerületi közgyűlésre terjeszszék be, hogy ezeknek alapján az egyházkerület az összes egyházmegyét utbaigazító és kötelező számadási szabályrendeletet alkotthasson.

Miután az 1894. ápr. 17—19. napjain tartott egyházkerületi közgyűlés 10. sz. határozatának, a nyomtatott jegyzőkönyv 49. lapja utolsó kikezdésének tanuskodása szerint, e munkálat elkészítése a conventre bízott: ugyanazért ez ügyre vonatkozó intézkedést mi a főtiszteletű egyházkerulettől várunk.

77. Ugyanczen egyházkerületi közgyűlés 77. sz. határozatával, a midőn egyházmegyénk ajánlatára a beési egyháznak a „kenderes kert“ nevű szántóföldből 800 □ ölnek hasonló nagyságu területtel való elcserélését helyben hagyja, ugyanakkor, nem lévén a csereszerződés felterjesztve, azt a jóváhagyási záradék reávezethetése céljából bekivánja.

A bécsi egyház előjárósága út-
sittatik, hogy a kívánt csere szerző-
dést az esperesi hivatalhoz minél
előbb adja be, hogy az a főtiszteletű
egyházkerülethez felterjeszhető le-
gyen.

78. Maksa József kaposi lelkész jelenti, hogy papi
jövedelme — a fizetés telkek után levén kivetve —
nehány birtoknak a más vallásfelekezetűek kezébe ju-
tása folytán 14 frt 60 krnyi csönkulást szenvedett.

Ez ügy megvizsgálására Sző-
lössy Gyula s Bernáth Zoltán tanács-
bírák kiküldetnek, jelentésök őszi
egyházmegyei gyűlésünkre bevárát-
ván.

79. Az egyházmegyei segélyosztó bizottság a fő-
tiszteletű egyházkerulettől leküldött különböző segély-
pénzek szétosztásáról szóló jelentését beterjeszti, a
mely szerint segélyt nyertek : I. Hollandi tárból 1. özv.
Kássa Endréné = 30 frt ; 2. Makay árvák = 30 frt ;
3. Nagy Menyhértné = 20 frt ; összesen = 80 frt.
II. Baldácsy alapból : 1. Egyházmegyei lelkészi gyám-
intézet = 200 frt ; 2. Nagy Menyhértné = 10 frt ; 3.
Morvay József = 20 frt ; 4. Nagy Sándor = 27 frt ;
összesen = 257 frt. III. Nagy Gedeon alapból : 1.
Postadij = 1 frt ; 2. Iskolásoknak = 10 frt ; 3. Ma-
tolay Pál = 10 frt ; 4. Szabó Albert = 10 frt ; 5.
Balogh Dániel = 15 frt ; 6. Enyedy Lajos = 10 frt ;
7. Laky József = 20 frt ; 8. Bóczér István = 10 frt ;
9. Kádár Ferencz = 14 frt ; összesen = 100 frt. IV.
Szükösi tárból : 1. Karabélyos Gyula = 10 frt ; 2.
Szabó Albert = 10 frt ; 3. Morvay József = 20 frt ;
összesen = 40 frt. V. Szegény lelkészek s tanítók
alapjából : 1. Benedek János = 2 frt 86 kr ; 2. Enyedy

Lajos = 2 frt 86 kr ; összesen = 5 frt 72 kr. VI. Államsegélyből: 1. Pataky Pál = 40 frt ; 2. Tóth József = 60 frt ; 3. Némethy Péter = 30 frt ; 4. Benedek János = 17 frt ; 5. Szőlőssy Ferencz = 20 frt ; 6. Pazar István = 30 frt ; 7. minaji egyház adósság törlesztésére = 50 frt ; 8. Viszoka, iskolája befejezésére = 50 frt ; 9. Kis-Dobrony istálló és iskolajavításra = 50 frt ; 10. Nyarád, uj csűrének befejezésére = 50 frt ; összesen = 397 frt.

A segélyosztó bizottság jelentése tudomásul vétetik, azzal a megjegyzéssel, hogy e segélyeket szétosztó bizottság jegyzőkönyvét a tavaszi pénzosztó bizottságnak jövőre mindig adja által.

80. Az 1896. év márcz. 24—25 napjain Ungváron tartott egyházmegyei közgyűlésünkben Szőlőssy Gyula orsz. gyámintézeti és domesticai pénzkezelővé választott meg ; a díjazásról való intézkedés az őszi gyűlésre hagyatott fenn. Az ügy akkor nem vétetvén tárgyalás alá, egyházmegyénk ez alkalommal a következőleg határozott :

Szőlőssy Gyula orsz. gyámintézeti és demesticai pénzkezelőnek a lefolyt évre, a végleges intézkedés fenntartása mellett, 50 frt kezelői díj, az egyházmegyei pénztár terhére kiutalványoztatik.

81. Horváth Dezső ungvári lakos, mint néhai özvegy kisujlaki Zsiró Istvánné általános örököse és végrendeleti végrehajtója bejelenti, hogy a néh. boldog emlékezetü urnő végrendelete szerint, hogy az őri ev. ref. templom alapra hagyományozott 100, a mogyorósi

ev. ref. leányegyházra hagyományozott 200 frtot, melynek kamatja az ottani ev. ref. elemi iskola növendékei közül egy-egy jól tanuló és jó viseletű szegény sorsú fiu- és leánygyermeknek adandó ki minden éven, nt. esperes urhoz elküldte, ki azt az egyházmegyei pénztárnoknak adta át; 200 frt, mely az ungvári egyháznak a mogyorósi egyházéval egyenlő czélra hagyományoztatott, az ungvári ev. ref. egyház előljáróságának adott át.

E jelentés tudomásul vétetik; az egyházmegyei pénztárnok pedig ez alkalommal felhivatik, hogy míg a felsorolt két elsőbb összegre vonatkozólag más felügyelet gyakorlása vétetnék foganatba, a kölcsönért jelentkezőknek a szokásos módon kamatra adja ki. Az őri és mogyorósi leányegyházak értesítendő, hogy a nevezett összegek kamait annak idején a pénztárnok urtól vegyék ki.

82. Boros András, mint az ungvári egyház volt gondnoka, utasíttatni kéri az ungvári egyházat, hogy a gondnoksága idején vezetett bevételi s kiadási jegyzőkönyveket, — miután nézete szerint ő azokban saját kárára sokat elszámolt — neki adja ki, hogy azokat átvizsgálhassa.

E kérelem annyiban teljesítettik, hogy a volt gondnok a pénztárnoknál s a mostani gondnok jelenlétében, valamely meghatározott időben, a gondnoksága alatt vezetett bevételi s kiadási jegyzőkönyveket megtekintheti, azonban magával a pénztárnoktól el nem viheti.

83. A botfalvai leányegyház a neki jövedelmező P. Horváth Mária-féle kötvények számáról s azok értékéről biztos tudomással nem bír; kéri azért az egyházmegyét, hogy a kezelő Hegyi György egyházmegyei ügyvéd, ellenérték képen, a kezelt kötvényekről egy elismervényt adjon; továbbá, hogy minden polgári év utolsó napján a befolyt, a gondnok által kiszedett s végül az elmaradt kamat-befizetésekről az egyháztanácsot egy leszámítoló jegyzék alapján értesitse. Hegyi György a beadott kérvényre kijelenti, hogy ha mulasztás van, az nem őt, de a botfalvai gondnokot terheli, ki a múlt év végén nem jelent meg nála az alapról való kimutatás kikérése végett. Ő, mint olyan, ki a botfalvai egyház pénzét szivességből kezeli, nem köteles a kimutatást hivatalból megküldeni; de ha ez iránt megkeresetik, szívesen kiállítja. Egyszersmind kéri, miután a kezelése alatt levő alap 7—8 év óta nem vizsgáltatott meg, nevezze ki az egyházmegye egy bizottságot, mely a vizsgálatot teljesítene.

A botfalvai egyház gondnoka köteleztetik, hogy minden polgári év végén jelentkezzék az egyházmegyei ügyvéd urnál, mint a pénz kezelőjénél, ki a kimutatást szívesen átadja. Egyuttal az alap több évről való számadásainak megvizsgálására Szabó Endre minaji, Pataky Pál tannóczyi lelkészek, Horváth Dezső tanácsbíró, magukhoz véve a botfalvai gondnokot és egy presbytert, felkéretnek azzal, hogy jelentésöket az őszi egyházmegyei gyűlésünkre adják be.

84. Tóth József palágyi lelkész betegsége miatt lelkészi teendőket egyáltalán nem végezhetvén, kéri az egyházmegyét, hogy egyházában a lelkészi teendők vég-

zéséről, legalább három hónapra gondoskodni kegyeskedjék.

Esperes ur felhivatik, hogy minden hónapban egyszer a szomszéd lelkészek közül rendeljen Palágyba egyet-egyet a vasárnapi istenítésre és az esetleges irodai teendőik elvégzésére. A tanítót pedig utasítsa, hogy mikor beszolgáló lelkész nem lesz, a hétköznapi és vasárnapi közönséges istenítésre végezze el; mivel pedig a betegséggel küzdő lelkész a tanító fáradságát nem díjazhatja, azt az egyházmegye fogja teljesíteni, adván egy évi szolgálatáért 30 frtot a Horváth Mária alapból, 30 frtot majd az őszi segélyből, vagyis összesen 60 forintot. Esketések, temetések végzésére az egyház előjárósága a szomszéd lelkészeket esetről-esetre kérje fel.

85. Botfalva jelenti, hogy az új temető, melyet a község használ, telekkönyvileg az egyház nevében áll s most szeretné a község a maga tulajdonául bekebeleztetni. Berta Péter, ki a 60-as évek végén s a 70-esek elején volt gondnok, azt állítja, hogy az egyház csakugyan eladta a községnek, a vételárat fel is vette. De e nyilatkozat mi igazolást sem nyer, mert az eladásról semmiféle írás nincsen sem a községnél, sem az egyháznál, az eladási ár az egyház számadó könyvébe bevételezve nincsen. Kérdik azért, hogy miképen intézkedjenek ez ügyben.

Egyházmegyei jegyzőkönyveinkben utána nézünk, ha az egyházmegye jóváhagyta-e a botfalvai egy-

háznak a kérdéses földterület eladását s csak az adat meg, vagy nem találása esetén fog meghozatni az érdemleges határozat.

86. Ugyancsak Botfalva jelenti, hogy a régi temető haszonélvezetétől, melyet ember emlékezet óta bír s a tanító díjlevelében jövedelemül fel van véve, a község által most megfosztatott. Megjegyzik ugyan, hogy a temető telekkönyvileg a község nevében áll.

Felkéretik az egyházmegyei ügyvéd, hogy annak kipuhatólására, hogy az ócska temető haszonélvezeti joga kit illet, sziveskedjék a szükséges lépéseket megtenni s erre vonatkozólag jelentése őszi egyházmegyei közgyűlésünkre bevératik.

87. Németh Péter csomonyai lelkész, Árpád fia részére, egynek kivételével minden tantárgyból jeles osztályzatot feltüntető iskolai bizonyítvány csatlása mellett, a Diós-féle alapítvány kamatát kéri.

Folyamodó kérelme megadatik.

88. Az ungvári egyház a szükösi pénztárt illető féljövédelmet az egyházi épületek jókarba hozatalára szeretné igénybe venni, ugyanazért e kérelemnek az egyházkerülethez pártolólag leendő felterjesztéseért esedezik.

Az ungvári egyház kérelme a főtiszteletű egyházkerületre pártolólag felterjesztetik.

89. Minaj, hivatkozva az 1883. febr. 6-án tett egyházmegyei ígéretre, mely szerint e kisdud egyházra mindig gondja leend, azt ápolgatni meg nem szűnik, elhagyott állapotban levő temploma kijavítására, — miután szegénységök mellett is 300 frtnyi kivetést eszközöltek, — az egyházmegyétől is 300 frt segélyt kér.

E kérelem lehető figyelembe vétel végett a pénzosztó választmányhoz tétetik át.

90. Az gálocsi egyház előljárósága most megválasztott s fél fizetésre bemenő lelkészek Gecse Géza részére 200 frt első évi segélyt kér az egyházmegyei pénztárból.

Minthogy egyházmegyei határozataink szerint segélyek csak ősszel adatnak, utasittatik a gálocsi lelkész, hogy segély iránti kérvényét majd az őszi egyházmegyei segélyosztó bizottsághoz adja be.

91. Az eszenyi egyház ujabban 1896. szept. 1-én Csicszerben tartott egyházmegyei közgyűlésünk 12. sz. határozatával utasított, hogy pénzürtékre változtatott, de mindezideig megerősítetlen lelkészi díjlevelét 100 frt birság terhe alatt jelen gyűlésünkre terjessze be. Az egyház terjesztett ugyan be valami nyilatkozat felét, de ezzel a lelkészi díjlevél ügye rendezve legkevésbé sincsen s mert úgy látszik, hogy maguk otthon az ügyet elintézni nem képesek.

Egyházmegyénk Virágh József és Bernáth Dezső tanácsbírákat kiküldi az eszenyi lelkészi díjlevél rendbehozására.

92. A tanügyi bizottsági elnök jelenti, hogy ifju Virágh József egyházmegyénkből való elköltözés, Móré Gábor a huzamos szolgálat miatt az iskolalátogatói tisztről lemondtak.

Lemondásuk elfogadtatván, Köröskényi István és Móré Elek iskolalátogatókul megválasztatnak Móré Gábor azonban — mert Köröskényi ez éven még nem teheti — köteleztetik még egyszer az iskolalátogatás megejtésére.

93. Sulyok János n.-kaposi tanító Semlyénbe választatván meg tanítóul, kéri az egyházmegyét — mert egyháza nem akarja engedni — hogy augusztus végén változhassék.

Amennyiben a tanítók változásáról szóló szabályrendelet az időre valószínűleg érvényben leend, mi magunk is megszavaztuk, intézkedés szüksége fenn nem forog.

94. Jenke kérelmezi, hogy a tanítói földből egy háromszögletű, 270 □ ölet tevő terület eladása 56 frt eladási áron engedtetnék meg.

Egyházmegyénk ahoz, hogy 270 □ öl földet 56 forintért eladassék, beleegyezésével nem járulhat.

95. Nt. Szabó József eszenyi lelkész, mint a megalakult egyházi értekezlet elnöke, a folyó év április 5-én tartott értekezleti jegyzőkönyvet beterjeszti s egyszersemind indítványozza, hogy az értekezlet alapszabálya jegyzőkönyvünkbe nyomassék ki.

A beterjesztett jegyzőkönyv tudomásul vétetik; az alapszabálynak jegyzőkönyvünkbe való kinyomatása elrendeltetik.

Az „Ungi ev. ref. egyházmegyei egyházi értekezlet“
alapszabálya.

I. Czim.

1. §. Ungi ev. ref. egyházmegyei egyházi értekezlet.

II. Cziel.

2. §. A valláserkölcsi és egyházas életnek egyházmegyénkben való ápolása és fejlesztése; az erre szolgáló evangyéliomi eszmék, alkalmas eszközök és módok megbeszélése, alkalmazásba vétele, s ezek által a protestáns közszellemnek, az együvé tartozás érzetének, általában a keresztény testvéri szeretetnek erősítése és munkássá tétele.

III. Tagok.

3. §. Az egyházi értekezlet tagjai: az Ungi ev. ref. egyházmegye kebelébe tartozó lelkészek és segédlelkészek kötelezőleg; a világi protestáns hívek és tanítók közül azok, kik belépésüket az egyesület elnökségénél bejelentik.

IV. Szervezete.

a) Tiszti kar.

4. §. Az egyházi értekezlet ügyeit vezetik egy egyházi s világi elnök, egy egyházi s világi alelnök, pénztárnok és két jegyző, kik mindanyian a központi értekezlet által három évre választatnak általános szótöbbség útján.

b) Központi értekezlet.

5. §. A központi értekezlet az elnökség által évenként egyszer felváltva Ungvár, Kapos, Csapra hivatik össze.

6. §. A központi értekezlet állapítja vagy változtatja meg az alapszabályokat, választja meg három évre szóló megbizatással a tisztkart, tárgyalja a köri értekezletek bejelentéseit, hoz határozatokat, a szükséghez képest az illetékes egyházi hatóságokhoz felterjesztéseket.

7. §. A központi értekezlet ünnepélyes istentisztelettel kezdődik, a melyen alkalmi beszédet egy önként vállalkozó, vagy az elnökség által felkért tag tart.

c) Köri értekezletek.

8. §. A cél könnyebb elérhetése tekintetéből az egyházi értekezlet három körre oszlik és pedig az ungvári, a kaposi és tiszahát-erdőközi körre.

a) Az ungvári körhöz tartoznak: Batfa, Bező, Gálocs, Jenke, P.-Helmeicz, Luska, Minaj, Pinkőcz, F.-Revisce, Tarnócz, Ungvár.

b) A kaposi körhöz: Beés, Cseppely, Csicsér, Iske, Moksa, Kapos, Szelmencz, Nyarád, Palágy, Vaján, Vajkócz, Bajánháza, Szeretva, Pályin.

c) A tiszahát-erdőközi körhöz: Agtelek, Csap, Csomornya, Eszeny, K.-Dobrony, N.-Dobrony, Salamon, Szalóka, Szürthe, Záhony, K.-Gejőcz, N.-Gejőcz, K-Ráth anyaegyház községek területén lakó tagok.

9. §. Az így beosztott körből egyeseknek más körbe átlépni csak a központi értekezlet helyben hagyása mellett lehetséges.

10. A köri értekezletek saját kebelökből elnököt és jegyzőt választanak.

Az elnök hívja össze az értekezletet évenként legalább egyszer mindég az előbbi értekezlet által sorrendben meghatározott vagy meghívás esetén elfogadott helyre.

11. §. Az értekezlet énekléssel s imával nyitattik meg s rekesztetik be; munkaprogrammját a 2-ik §-ban jelzett cél szemelött tartása mellett önmaga állapítja

meg, azonban évi működéséről a központi értekezlet elé évenként jelentést terjeszt be.

V. Vegyes intézkedések:

12. Az értekezlet céljait előmozdító költségek fedezésére szolgálnak:

a) Az egyházmegye által évenként adandó 50 frt segély;

b) A köri, valamint központi istenitiszteletek alkalmával egybegyűlt persely pénz.

c) A tagok önkéntes adakozása.

96. Előbb az ungvári később a csicseri egyházmegyei közgyűlésünk 27. sz. határozatával felkérte Tóth Lajos és Köröskényi Elek urakat, vizsgálják meg, mennyiben igaz az, hogy a bajánházai lelkész a vizsokai egyház ügyeit elhanyagolja. Küldetésöknek ez uttal sem tettek eleget; azonban az egyházlátogatóság — melynek jegyzője éppen Tóth Lajos volt — jelenti, hogy a vizsokai egyház ügyei rendben vannak, a számadások átvizsgálatván, kifogástalannak találtattak.

Örvendetes tudomásul szolgál.

97. Az egyházlátogatóság jelenti a bező-szeretvai körből, hogy bár több ízben volt már panaszolva, hogy a tót egyházakban működő lelkészek nyilatkozata szerint tót énekes és imakönyv nélkül ev. ref. hiveink ki vannak téve annak, hogy más vallásuak imakönyvét használva, hitőkben mindinkább gyengülnek, nemcsak de ki is térnek felekezetünkből, — mivel panaszukra megnyugtató választ nem kaptak — kérik azért, hogy a tót énekes és imakönyvek érdekében az egyházmegye valamilyen érdemleges határozatot hozzon.

Miután sem az egyházmegye,

sem az egyházkerület nem segíthet bajon, panaszaikkal Sárkány Imre gálszécsi lelkész urhoz utasítatnak, ki ez ügy rendezésére vállalkozott.

98. Ugyanaz jelenti, hogy Szeretva magtár építésére a Horváth M. alapból 50 frtot kapott ; de azt céljaira nem fordította.

Egyházmegyénk utasítja a szeretvai egyházat, hogy a nyert segélyt a kért célra fordítsa s a lelkésznek meghagyatik, hogy az építkezés megkezdéséről esperes urnak jelentést tegyen.

99. Ugyanaz jelenti, hogy Kereszten a hivek maguk állapítják meg a tanítói fizetést, a nélkül, hogy a kivetésre a lelkészt meghívnák s a kivetésből, melynél a tanító segédkezik, csak zavarok származnak.

Meghagyatik a kereszti egyház előljáróságának, hogy a lelkészt minden egyházi kivetésre hívják meg, mert ha ellenkezőleg tesznek, 10 frtig fognak megbírságotlatni ; nem különben a tanító is, ha ezutánra is segédkezik nekik, szintén 10 frtra fog megbüntettetni.

100. Ugyanaz jelenti, hogy Bezőben az egyháznak minden anyagi ügye igen rendezetlen állapotban van ; intézkedés megtételét javasolják, nehogy a baj még jobban elmérgesedjék.

Egyházmegyénk a bezői egyház

anyagi ügyeinek megvizsgálására Horváth Dezső, Hegyi György és Móré Gábor urakat kiküldi, megbizván őket, hogy a mágtárt is szedjék rendbe jelentésök őszi gyűlésünkre bevértik.

101. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldetnek :

Az elnökség, Horváth Dezső, Hegyi György, Szabó József, Pataki Pál, Móré Gábor és a jegyzői kar.

102. A jegyzőkönyv meghitelesített Ungvárt 1897. ápril 13-án tartott hitelesítési ülésben.

Jegyzették : *Homoki Antal* főjegyző 1—30. 101—102.
Németh Péter 31—71. *Magyar Bertalan* jegyzők
72—100. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt közgyűlési tárgyak rövid kivonata.

1. Esperesi ima és gyűlési megnyitó beszéd.
2. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
3. Esperesi évi jelentés.
4. A gálóczi lelkészi állomáson Gecse Géza megerősítettetik.
5. A gálóczi lelkész és az özvegy lelkészné között a bevetett földterület szétosztása végett Felföldy Ödön és Pataki Pál küldetnek ki.
6. Köröskényi István a bécsi lelkészi állomáson megerősítettetik.
7. Pinkóczi lelkészül Móré Elek beerősítettetik.
8. Móré András n.-geőczi tanítóul megerősítettetik; ha az esperes előtt az esküt leteszi, predikálásra is feljogosítottatik.
9. Közhirdetésre egyházak ajánltatnak.
10. Az egyházkerületre képviselők küldetnek.
11. Az abauji indítványt az egyházmegye el nem fogadja.
12. A számvevőszék jegyzőkönyvét beterjeszti, melynek alapján a pénztárnoknak az 1896. évi felmentvény megadatik.
13. A számvevőszékhez benyújtott, a Horváth Mária alapkammat felosztására vonatkozó javaslat el nem fogadtatik.
14. Az egyházmegye az egyházaknak 5—5 frtot könyvállványra nem utalványoz.
15. Az egyházmegye ügyvédje utasítottatik, hogy azokat, kik egy évinél több kamattal tartoznak, perelje be s rajtok a tőkét is vegye be.
16. Az egyházmegyei pénztárnoknak, az e. m. özvegy-

árvatár kezeléseért díj ez idő szerint nem adatik; ezen tár alapszabályának revideálására a jegyzői kar kiküldetik.

17. Az e. megyei özvegy-árvatártól a 200 frt Baldácsy alap el nem vétetik; de a régi özvegyek az őszi államsegélyből fognak részesülni.
18. A pénzosztó-bizottság munkálata jóváhagyatik.
19. Az egyházkerületi gyámsegélyre jogosultak személyazonosságát a lelkészeknek kell igazolni.
20. A csomonyai egyháznak a templom kijavítására tett költség munkálata megerősítettik.
21. Id. Szakál István lelkészi jövedelmének helytelen felszámítását díjlevéllel igazolja; a lelkészi jövedelmek összeszámítására küldöttség választatik.
22. Nagy Géza Vajkóczra s. lelkészül berendeltetik.
23. Magyar Pál zahari tanítónak a 25 frt el nem engedtetik.
24. Özv. Vágó Istvánnénak a 100 frt csak akkor fizethető ki, ha ez összeg gyermekeinek birtokára bekebeleztetik.
25. Háda József szalókai tanítóul ideiglenesen megerősítettik.
26. Pataki Pál fizetes kiigazítást tárgyazó kérvénye a főt. egyházkerületre felterjesztetik.
27. A kereszti leányegyház köteleztetik, hogy a reá kivevett magtári illetéket az anyaegyház magtárába fizesse be.
28. Móré Gábor jenkei lelkész a regále kártalanításról szóló kötvényt bemutatja.
29. A helmeczi gondnok adóügyi jelentése tudomásul vétetik.
30. Homoki Antal és Egry Ferencz a n.-geőczi tanítói földek használatáról jelentést tesznek.
31. Az ungvári egyház három példányban kiállított lelkészi díjlevelét beterjeszti.
32. A gálocsi egyház lelkészi díjlevelét három példányban kiállítva beterjeszti.
33. A nagy-geőczi tanítói díjlevelét három példányban kiállítva beterjesztetik.

34. Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész fizetés kiigazítást tárgyzó kérvénye a főt. egyházkerületre felterjesztetik.
35. Kovács István ágteleki lelkész e nemű kérvénye ugyanoda terjesztetik fel.
36. Szabó József tanügyi bizottsági elnök jelenti, hogy népiskoláinkban mindenütt a s.-pataki irodalmi kör kiadványai használtak.
37. A bécsi egyház a szükösi tárt illető fél jövedelmet kéri; ugyanennek $\frac{1}{3}$ -át pedig Erdélyi János s. lelkész.
38. A ptuksai leány egyház kérelme, hogy a lelkész hatszor osszon náluk úrvacsorát, nem teljesítetik.
39. A záhonyi egyház iskolájának államosítása meg nem engedtetik.
40. Az iskolalátogatók egy körben hat évig kötelesek a látogatást teljesíteni.
41. Az egyházmegyei ügyész utasítatik, hogy a Kandó-féle tőke természetéről, mely a helmeczi egyháznak hagyományoztatott, jelentést tegyen.
42. A bátfai lelkész és gondnok utasítatnak, hogy az egyház számadó könyvét az e. m. ügyészhez vigyék be annak megállapíthatására, vajjon a Balog István-féle követelés behajtható-e?
43. Mesko Jánosnak megengedtetik, hogy 61 frt tartozását ősszel fizesse be az e. m. pénztárba.
44. Esperesi és püspöki körlevelek XCI—XCV-ig.
45. Marikóvszky Lajos utasítatik, hogy a 21 frt fizetéspótlék iránt a miniszteriumhoz folyamodjék.
46. Vágó Istvánné utasítatik, hogy adóhátrálékot szeptember elsőjeig törlessze le.
47. A gálocsi lelkész utasítatik, hogy a presbyteri gyűlés jegyzőkönyvét szedje rendbe.
48. A lelkészek az anyakönyvi rovatok szerinti bejegyzésre utasítatnak.
49. A főjegyző Pallónak a múlt évi jegyzőkönyveket küldje meg.
50. P.-Helmeczi panaszok megvizsgálására küldöttség választatik.

51. A tarnóczi egyház presbytériuma a hétköznapi harangozásra való felügyeletre útasztatik.
52. A tarnóczi presbyterium útasztatik, hogy az egyház földje bérleti összegét hajtsa be.
53. A tarnóczi, botfalvai, kis-geőczi és minaji gondnokok az illeték-egyenérték befizetésére útasztatnak.
54. A tarnóczi gondnok a 240 frt után járó kamat kifizetésére útasztatik.
55. A ráti egyház arról való jelentéstételre útasztatik, hogy mikor vette fel az egyházkerülettől a 700 frt kölcsönt?
56. A n.-dobronyi egyház gondnoka 138 frtnak a salamoni egyház részére való lefizetésére útasztatik.
57. A csapi egyház gondnoka a múlt évben nyert segély hova fordításáról beszámol.
58. A csapi egyház előljárósága a magtári kamatok pontos beszédésére útasztatik.
59. Garai Ignácznak, ki az úrvacsorához a csapi egyháznak állandóan bort ad, jegyzőkönyvi elismerés szavaztatik.
60. Az ásványi egyház előljárósága ügyeljen fel, hogy az iskolás gyermekek tankönyvekkel el legyenek látva.
61. Az eszenyi gondnok a 200 frt adóhátrálék kifizetésére útasztatik.
62. Csomonya az iskolaépítésre kivetett 200 frtot, a templomjavításra kivetett összeggel fogja beszédeni.
63. A beési gondnok az egyházi adók kifizetésére útasztatik.
64. Ugyanaz a Letkovics-féle 77 frt tartozást fizesse ki.
65. Indítványoztatott, hogy világi jegyző választassék.
66. Őszi e. megyei gyűlés helye Lucska.
67. Ásvány útasztatik, hogy lelkészi díjleveléhez kérvényt mellékeljen.
68. Szelmenczbe, a Balog István ügyébe, deputatio nem szükséges.
69. Felföldy Ödön és Pataki Pál jelentik, hogy a bátfai

gondnoki számadókönyv előtök aláíratott; a bizonytalan magtári követelések töröltettek; így az egyház anyagi ügye rendeztetett. Az egyház előjárósága a küldöttség útásításainak betartására köteleztetik.

70. Egyházmegyénk Orémús Kálmánt az Ág-Telekre való menetelre nem kötelezi.
71. A záhonyi lelkész és gondnok jelentik, hogy a tanítói földök után járó 20 frt adót a legközelebbi adószedés alkalmával ki fogják fizetni.
72. Szöllőssy Gyula pénzkezelő, a közalapi és országos gyámintézeti befizetésekről jelentést tett.
73. Egyházmegyénk a sáros-pataki főiskola részére az államsegélyt elfogadja.
74. A segédlelkészek alkalmazásáról és elhelyezéséről s a tanítók változásáról szóló szabályrendeletti javaslatokra egyházmegyénk észrevételeit megteszi.
75. Ugyszintén a ker. tanügyi bizottság alapszabály tervezetére is.
76. A kerületi gyűlés 84. sz. határozatára az intézkedést az egyházkerülettől várja egyházmegyénk.
77. A beési egyház a Kendereskertről szóló csere szerződésnek az espereshez mielőbbi bemutatására utasítatik.
78. Maksa József lelkész fizetéseconkulást jelent, az ügy megvizsgálására deputatio küldetik.
79. A kerületi segélyekről szóló jelentés tudomásul vétetik.
80. Szöllőssy Gyula országos gyámintézeti és közalapi pénzkezelőnek, a végleges intézkedésig a lefolyt évre 50 frt kezelési díj utalványoztatik.
81. Horváth Dezső a Zsiróné által tett adományok befizetéséről jelentést tesz.
82. Boros András volt ungvári gondnok a számadási könyveket a pénztárnoknál átnézheti.
83. A botfalvai egyház gondnoka az egyházmegyei ügyésztől az egyház tulajdonát képező tőke állásáról a kimutatást minden év végén vegye ki; mely tőke több évi megvizsgálására Szabó Endre, Pataki Pál és Horváth Dezső küldetnek ki.

84. Tóth József palágyi lelkész betegsége folytán három hónapra kiségitőt kér.
85. A botfalvai új temető ügyében egyházmegyénk a régebbi jegyzőkönyvek átnézése után fog határozni.
86. A botfalvai régi temető használati joga, hogy kit illet annak kiderítésére az egyházmegyei ügyész hivatik fel.
87. A Diós-féle alap kamata Németh Árpádnak utalványoztatik.
88. Az ungvári egyháznak a szükösi tárt illető kérvénye az egyházkerületre pártolólág terjesztetik fel.
89. Minaj a templomjavításra kért 300 frt segély iránti kérvényével a pénzosztó bizottsághoz utasittatik.
90. A gálocsi lelkész segélykérvényével az őszi pénzosztó bizottsághoz utasittatik.
91. Az eszenyi lelkészi díjlevél rendbehozására Virágh József és Bernáth Dezső küldetik ki.
92. Móré Gábor és ifj. Virágh József helyett Köröskényi István és Móré Elek iskolatogatóknak kinevezettek.
93. Sulyok Jánosnak megengedtetik, hogy ősszel Semjénbe távozhassék.
94. Jenkének 274 □ öl föld eladása nem engedélyeztetik.
95. Szabó József egyházi értekezleti elnök által beterjesztett értekezleti szabályzat kinyomatni rendeltetik.
96. Köröskényi Elek és Tóth Lajos jelentik, hogy a vizsokai iskola ügye teljesen rendben van.
97. A tót egyházak lelkészei a tót énekes és imakönyv ügyében Sárkány Imre gálszécsi lelkészhez utasítatnak.
98. Szeretva a múlt évben kapott segélyt céljára nem fordítván, utasittatik, hogy azt a magtár építésre fordítsa és arról jelentést tegyen.
99. A kereszti leányegyház előjáróságának meghagyatik, hogy minden egyházi teher kivetéséhez a lelkészt hívják meg, külömben 10 frt birságot fognak fizetni, ha ezt elmulasztják.

100. Bezőbe az egyház zilált anyagi viszonyainak rendezésére Horváth Dezső, Hegyi György és Móré Gábor küldetnek ki.
 101. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság küldetik.
 102. A jegyzőkönyv meghitelesített.
-

Betűrendes tárgymutató.

- Á**gtelek 70.
Ásványi egyház előljárósága 60. 67.
Bátfai lelkész 42.
Bátfai gondnok 42. 69.
Beés 37. 63. 64. 77.
Bernáth Dezső 91.
Bernáth Zoltán 10. 21. 78.
Boros András 82.
Botfalva 53. 83. 85. 86.
Csap 57. 58.
Csomonya 20. 62.
Egry Ferencz 30. 50.
Egyházmegyei pénztárnok 12. 16. 84.
Egyházmegyei ügyvéd 15. 41. 42. 86.
Erdélyi János 37.
Esperes 84. 85.
Eszenyi gondnok 61.
Felföldy Ödön 5. 69.
Gállocs 9. 32.
Gecse Géza 4. 5. 47. 90.
Háda József 25.
Hegyí György 100. 101.
P.-Helmeczi gondnok 29.
Homoki Antal 10. 30. 49. 50.
Horváth Dezső 10. 81. 83. 100. 101.
Jegyzői kar 16. 101.
Jenkei egyház 94.
Kapos 9. 93.
Kecskeméthy Lajos 21.
Kereszti leányegyház 27. 100.
Kovács István 35.
Köröskényi Elek 10. 96.
Köröskényi István 6. 92.

Kis-Gejőcz 53.

Kis-Ráth 55.

Lucska 66.

Magyar Pál 23.

Maksa József 78.

Morikóvszky Lajos 45.

Mesko János 43.

Minaj 53. 89.

Mogyorós 9. 81.

Móré András 8.

Móré Elek 7. 92.

Móré Gábor 28. 92. 99. 100. 101.

Nagy-dobronyi gondnok 56.

Nagy-Gejőcz 33.

Nagy Géza 22.

Nagy Sándor 16. 21. 34.

Németh Péter 87.

Öri egyház 81.

Palági tanító 84.

Pataki Pál 5. 26. 69. 83. 101.

Pinkócz 9.

Ptruksa 38.

Sárkány Imre 97.

Sulyok János 93.

Szabó Endre 83.

Szabó József 36. 95. 101.

Szakál István id. 21. 98.

Szakál István ifj. 21.

Szelmencz 9. 68.

Szeretva 98.

Szőlőssy Gyula 78. 80.

Tarnócz 51. 52. 53. 54.

Tóth József 84.

Tóth Lajos 21. 96.

Ungvár 31. 81. 88.

Záhony 39. 71.

Vágó Istvánné 24. 46.

Virágh József id. 10. 91.

Virágh József ifj. 92.

**Az ungi evang. reform. egyházmegye 1897.
ápril 6-án tartott közigazgatási bírósága teljes
ülésének jegyzőkönyve, melyben az 1897. febr.
14-én történt, s kérvénynyel megtámadott
ungvári lelkész választás bírálattal el.**

Jelenvoltak : Szabó Endre esperes és Kovách Károly egyházmegyei gondnok mint elnökök, Felföldi Ödön, Kormos Béla, Hegedüs Sámuel, Magyar József, Szőlőssy Gyula tanácsbírók és Homoki Antal főjegyző.

1. Elnöklő esperes az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, a betegség által gátolt Bernáth Zoltán előadónak ez ügyre vonatkozó írásbeli jelentése olvastatott fel. Ezután elrendeltett a panasz kérvény folytán kiküldött vizsgálóbizottság jegyzőkönyvének felolvasása, és végül felolvastattak a kérvényben foglalt mindazon okok, melyeket a kérvényezők a választás megsemmisítése céljából felhoztak. A bíróság a választás megsemmisítésére felhozott okokat egyenként elbírálván, alapos meggyőződést szerzett az ügy állásáról ; melynek folytán a panaszosok által felhozott okokat nem találta, az egyházi törvény 233. §-a a) b) c) d) stb. pontjaiba ütközőknek, vagyis alkalmasoknak a választás megsemmisítésére, ezért őket kérelmökkel elutasította, s a választást egyhangulag megerősítette.

I n d o k o k.

Nem fogadható el a választás megsemmisítésére, alapos oknak az, hogy a választási helyiségben a választást vezető küldöttségen és a bizalmi férfiakon kívül mások, még róm. kath. is jelen voltak, mert az

egyházi törvény 227. §. 2-ik bekezdésében nincs megtiltva, hogy a nevezettekén kívül mások ne lehessenek jelen a választási helyiségben

Az sem képez törvénytörtést, hogy Hegyi György ki nem volt ugyan bizalmi férfi, a szavazás lefolyása alatt folyton az asztal végén a szavazó urna mellett állott, mert nem igazoltatott be, hogy ezen ténykedése által valakit szavazati jogának gyakorlásában megakadályozott, vagy hogy eltérített volna valakit attól, hogy saját jelöltjére szavazzon. Hogy a Komjáti Gáborra szavazók közt volt egy a ki a szavazó lap átnyújtásakor a jelölt nevét fenhangon is kimondta, ez beigazoltatott, de ezzel az illető törvénybe ütköző cselekményt el nem követett, legfeljebb is tájékoztatatlanságát árulta el és okot szolgáltatott arra, hogy ezen egy szavazat megsemmisíttessék. Nem igazoltatott be az sem, hogy a Szüts István párthiveitől a választási helyiségben a szavazati lapokat elszedték volna, s megfélemlítéssel igyekeztek volna őket a Komjáti pártjára téríteni. Elesik továbbá azon állítás is, hogy a vasuti főnök nyomást gyakorolt volna alantasaira, s fenyegetéssel igyekezett volna őket a Szücs István pártjáról eltéríteni. A mi továbbá azon állítást illeti, hogy az egyházi törvény 195. §. nem tartatott be, amennyiben olyanok is szavaztak kik egyházi tartozásukat befizették ugyan, de közalapi tartozásukat nem, s így 118 szavazó helyett 143 lett felvéve, szintén elesik, mert az egyházi törvény 197. §. értelmében, ez ellen 3 nap alatt felebbezni kellett volna, a mit panaszosok elmulasztottak. De elkelett utasítani özvegy Kovács Pálnét is ki elhalt férje helyett akart szavazni, mivel az egyházi törvény 217. §-a rendelkezése szerint szavazati jogát mindenki csak saját személyében gyakorolhatja. Nem jöhet beszámítás alá Csécsi János ama ténykedése sem, hogy a Komjáthy arczképével házalt és őt ajánlgatta, mert ez a cselekmény inkább nevetséges mint törvénytörtő. A Benedek János s.-a.-ujhelyi lakos által Csécsi Jánoshoz intézett levélről is bebizonyított, hogy az nem a Komjáti javára való korteskedés céljából iratot, hanem magán

tartozás kiegyenlítésére vonatkozik, a mit igazol a Fejes István felső-zempléni esperes által eszközölt, esküvel megerősített, ide csatolt kihallgalási jegyzőkönyv. A mi végül a panasz kérvény 2-ik pontjában foglalt azon állítást illeti, hogy 14 baranyai szavazó törvényellenesen a Szücs pártjáról a Komjáthy pártjára térített volna, nem nyert beigazolást, mert a panaszosok, a nevezettek közül senkit nem tudtak a vizsgáló bizottság elé állítani, sőt a nevöket se tudták bementeni a 14 egyén közül egynek sem, így nem lehetett azokat a kir. járásbiróság által kihallgattatni.

Mindezeket tekintetbe véve, kitünt, hogy a panaszlók által felhozott okok nem képezvén alapot a választás megsemmisítésére, — azt megerősíteni kellett.

Az ítélet a panaszosok előtt Kovách Károly világi elnök által élőszóval kihirdettetvén azok felebbezést jelentették be.

Kovách Károly,

e. m. gondnok, mint világi elnök.

Szabó Endre,

esperes, mint egyházi elnök

Homoki Antal,

e. m. főjegyző.

**Az ungi evang. reform. egyházmegye
1897. ápril 7-én tartott közigazgatási bírósági
ülésének jegyzőkönyve.**

Jelenvoltak : Szabó Endre esperes és Horváth Dezső hivatalára legidősebb tanácsbíró mint elnökök, Köröskényi Elek, Szabó József, Virágh József, Bernáth Zoltán, Szücs István, Bernáth Dezső, Horváth Dezső, Felföldy Ödön, Kormos Béla, Hegedüs Sámuel, Magyar József, Szőlössy Gyula, Homoki Antal főjegyző, Németh Péter és Magyar Bertalan jegyzők

Tárgy : Domokos Ferencz és társai templomszék jogosultságért rájuk vetett fizetésnek leszállítását vagy elengedését kérik.

1. Domokos Ferencz és Kopasz József csomonyai lakosok, azon kérelemmel járultak a csomonyai egyház presbyteriumához, hogy miután nekik a templomban rendes székek nincsenek, a presbyterium rendelne nekik széket. A presbyterium 1883-ik év május 8-án tartott ülésében, ugy ezeknek, mint a Kovács Miklós utódainak, a templom déli oldalán levő 6-ik, családjok női tagjainak pedig a női székek közt levő 10. széket jelölte ki ülőhelyül ; de ezen székjog adományozásáért a Kopasz József és Kovács Miklós utódait 20 frt lefizetésére kötelezte, melyet 4 év alatt 5 frtjával tartoztak volna az egyház pénztárába befizetni.

Ugyancsak a Kovács Miklós utódai Miklós és András, Kopasz Károly és István, Nagy Károly, Mordaki József, Tóth Ferencz, Biró Antal, Kis János az 1893-ik évi augusztus 13-án tartott presbyteri határozattal jogosítottak be a férfiak által használt déli oldal 6-ik székébe családonként fizetendő 15 frtért, mely összegből 10 frtot 1894. január 1-én, 5 frtot pedig

ugyanazon év szeptember 29-én tartoztak volna lefizetni.

Miután Modoki József, Kopasz József, Kopasz Károly, Kopasz István, Kovács András, Kovács Miklós ezen rájok kivetett 20 illetve 15 frtokat magokra nézve terhesnek találják, kéri a bíróságot, hogy ezen összeget elengedni, vagy pedig leszállítani méltóztassék.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság, a már jogerőre emelkedett egyházközségi és presbyteri határozatokat meg nem változtathatja, s így a kirótt fizetéseket sem el nem engedheti, le sem szállíthatja, hanem oly utasítással teszi vissza az egyház előljáráshoz, hogy a panaszosok ügyét, még egyszer vegyék elbírálás alá, s azok vagyoni helyzetének megfelelő méltányos fizetést állapítanak meg, s erről őszi gyűlésünkre jelentést terjesszenek be.

2. Kádas János ásványi egyháztág panaszolja, hogy ő igazságtalanul van megróva egyházi terheklél amennyiben egy belsőségből 450 □-ölet, a hozó tartozó külsőségből 600 □-ölet vett meg, és reá annyi terhet vetettek ki, mint az oly belsőségre, mely után 20 hold és 12 drb. marha-legeltetési jog van. Mire nézve a felügyelő lelkész azt jelenti, hogy a Kádas Jánosra kivetett teher méltánytalan ugyan ez idő szerint, de mivel Ásványban az egyházi adóteher már igen régen belsőségek után van kivetve, ezen addig változtatni nem lehet, míg a kivetési kules meg nem lesz változtatva, így a presbyteriumnak kikellett mondani, hogy Kádas János köteles a reá kirótt terhet viselni, — bár igaztalanul — az adókules megváltoztatásáig.

Minthogy az adókulcs már ez időszerint megváltoztattatott, és pedig az igazságnak megfelelően, így reá nézve is csak annyi teher hárul a mennyit méltányosan viselhet, jövőre panaszra oka nincs, de a multa nézve köteleztetik, a régi kulcs szerint rávetett tartozást megfizetni.

3. Tarnócz a vegyes házastól az 1896. év tavaszán egyházközségi határozattal is jóváhagyott presbyterialis intézkedés nyomán, 20 kr. harangozói díj megfizetését követeli, mint kik eddig e terhet nem viselték s most sem akarják viselni. Az egyház presbyterialis és közgyűlési határozatának megerősítését kérik, hogy a fizetni vonakodók ellen közigazgatási uton léphessenek fel.

Egyházi közigazgatási bíróságunk a tarnóczi ev. ref. egyház presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvét, melyekben a vegyes házastól által fizetendő harangozási díjról intézkedik, helybenhagyja megerősíti s a vegyes házastól a 20 kr. harangozói díj megfizetésére kötelezi.

4. Pap István gálóczi lakos panasolja, hogy özv. Vágó Istvánné, mint a néhai Vágó István volt gálóczi lelkész özvegye, tőle 10 frt 6 kr. papi fizetés hátralékot követel. Az esperesi kiküldött Szőlössy Gyula tanácsbíró által felvett s ide mellékelte jegyzőkönyv szerint — mint maga panaszos is állította — e követelés jogtalan, mert az még az 1870-ik évről származik, a meghalt lelkész sohasem szorgalmazta, de nem is panaszos, hanem még apósa tartozott vele, a ki már régen meghalt. Kéri magát az előterjesztettek alapján a

10 forint 6 krajczár fizetésének kötelezettsége alól felmenteni.

A bíróság a felhozott indokok alapján özv. Vágó Istvannét a nevezett összegről szóló keresetével elutasítja, Pap Istvánt a követelésbe vett 10 forint 6 kr fizetése alól felmenti.

5. Herczegh Károly és társai szeretvai lakosok panaszzolják, hogy a keresztes életfizetés törvénytelenül változtattatott át szemmé s hogy a lelkész többet követel egy keresztt után, mint a mennyit a díjlevél meghatároz.

E panasznak a helyszinén való megvizsgálására Szőlóssy Gyula és Bernáth Zoltán tanácsbírák kiküldetnek, jelentésök őszi gyűlésünkre bevértván.

6. Szanyi József és társai palágyi lakosok panaszzolják, hogy bár eddig a lelkész és tanítói földek megszántását, a gyakorlat szerint, évek hosszu során át, csak igavonó állatokkal bírók teljesítették, mégis 1896. szeptemberben néhány ember által tartott közgyűlésben azon határozatot hozták, hogy a kinek nincsen is igavonó állatja, szántási és hordási költséget köteles teljesíteni, illetve az ilyenek terhére az egyház-elöljáróság fogad s a kialkudott árat behajtja.

Közigazgatási bíróságunk ez egyoldalú beadvány alapján ítéletet nem hozhatván, az ügy miben állásának a helyszinén való felderítésére Bernáth Dezső és Pataki Pál urakat

küldi ki, az őszi gyűlésünkre bevár-
randó jelentésöktől tevén függővé
határozatát.

7. Pápay Ferencz ungvári lakos a csicseri gyűlés
közigazgatási bírósági ülés 1. sz. határozatával elkö-
teleztetett, a mogyorósi egyházi előjáróság panasza
folytán, hogy a Mogyoróson reá kivetett egyházi adót
meg kell fizetnie. Most azonban Pápay Ferencz azt
igazolja, hogy Mogyoróson templomi székek után fizet-
nek, neki templomi széke sohasem volt, ez alapon kéri
a fizetés alól való felmentését.

Pápay Ferencz utasittatik, hogy
a mogyorósi templomszéki jogról írás-
ban mondjon le s e tanuk előtt alá-
írt nyilatkozatát adja át az egyház
előjáróságnak : az esetben a mogyo-
rósi egyházi adó alól fel fog mentetni.

8. Pápay Elek gálocsi lakos hasonlóan azt kérel-
mezi, hogy ő három év óta gálocsi lakos, egyházi adó-
ját, mint a csatolt gondnoki nyilatkozat igazolja, Gá-
locsban pontosan fizeti, mégis Mogyoróson is megakar-
ják rajta venni a papi és tanítói fizetéseket.

Miután Mogyoróson templomi
székek után fizetnek, ha Pápay Elek
két tanu által láttamozott nyilako-
zathan lemond a mogyorósi templomi
szék jogáról s ez iratot a mogyorósi
egyház előjáróságának átadja : az
esetben az átadástól számítva a fize-
tési kötelezettsége megszűnik ; a
multra vonatkozó kivetett követelést
azonban megfizetni tartozik.

9. Olvastatott Pápay Gábor és Pápay Lajos mátyóczyi lakosok kérvénye, melyben a mogyorósi leányegyház által rajtok követelt 1896. évi papi és tanítói fizetések alól magokat felmenteni kérik, miután mint mátyóczyi lakosok egyházi terheket ottan viselnek.

Tekintettel arra, hogy Mogyoróson templomi székek után van megállapítva az egyházi adózás, a presbyteriumnak e tárgyban hozott azon határozata, hogy „ha az egyházközségből eltávozottak hiteles okirathat lemondanak templomi székjogosultságokról, a fizetés alól jövőre feloldoztatnak“, a közigazgatási bíróság által helyben hagyatik s folyamodók erről jegyzőkönyvi kivonathat értesítettnek

10. A vajkóczyi egyházat és lelkészt illető regále kártalanítási kötményezett kötvényre vonatkozólag az 1896. évi tavaszi egyházmegyei gyűlés 71. sz. határozatából folyólag Móré Elek vajkóczyi s.-lelkész jelenti, hogy a 100 forint értékű kötményezett kötvény, mely a lelkész részére jövedelmez, az egyház ládájában van, 22 forint 53 kr. pedig, mely az egyházat illetve azon belsőség és ház után, melyet néhai Nagy József hagyatékaként bir, 1892. február 12-én adóba lett elszámolva.

Az adóba elszámolt 22 forint 53 kr visszatérítendő ; mert a regále kártalanításból nyert összeg mint, törzsvagyon kezelendő, s csakis kamatai használhatók fel.

11. A pallói leányegyháznak a bátfai anyaegyházal szemben támasztott követelésére vonatkozólag 1896.

márcz. 24-én és 25-én tartott közig. bir. ülés 2-ik pontja alapján beterjesztetik a bátfai anya- és pallói leányegyház presbyteriumának 1897. febr. 2-án tartott közös presb. gyűlésének jegyzőkönyve, mely szerint az 1879. évi bezői gyűlés s 1885. évi palágyi gyűlés jegyzőkönyve 8. l. 2-ik pontja értelmében: a bátfai építkezésekhez Palló a szavazat arányában ($\frac{1}{3}$), a pallói építkezésekhez pedig Bátfa az iskolakötelesek arányában köteleztetvén hozzájárulni, jelen esetben 10 évi átlagot számítva a számadó könyvekből, Palló tartozik Bátfának 16 frt 94 krral, mely tartozás fejében közös presbyteri határozattal kimondatott, hogy a bátfai papi fundus kerítéséhez jelenben szükséges 30 szán sövény vessző kiszállítását Palló fogja teljesíteni. Egyszersmind elhatározták, hogy ezután úgy Bátfán, mint Pallóban minden egyházi épületeknek, illetve iskola épület reparálásának költségvetése közös presbyteri gyűlésben fog megállapíttatni.

Tudomásul szolgál.

12. Herczeg Ferencz palágyi egyháztagnak a Csi-cserben tartott közig. bir. ülés 2-ik pontjában foglalt panaszára vonatkozólag határoztatik, hogy

Ezen ügy nsgos Kovách Károly e. m. gondnok úr és a panaszló közbejött betegsége miatt függőben marad, s az a legközelebb tartandó közig. bir. ülésben fog elintéztetni.

13. Csengery Jenő botfalvai előkönyörgő panaszolja, hogy díjlevele 11-ik pontja alatt tandíj czimen 20 gyermek után 5 forintjával 100 forint van megállapítva s az 1896—97. iskolai évben csak 60 forint folyt be, mivel csak 12 reform. vallásu iskolás volt. A hiányzó 40 forintot vagy az egyház pénztárából ki-

fizettetni, vagy a Horváth Mária alapból segélyképen kiutaltatni kéri.

Csengery Jenő kérelme nem teljesíthető; mivel a díjlevél 11-ik pontja értelmében nem fixum fizetésképen van a 100 forint megállapítva; tehát az a tankötelesek számaránya szerint fogyhat vagy szaporodhat.

14. A főtiszteletű egyházkerület 1896. okt. 4-én és 6-án Sárospatakon tartott közig. bírósági ülésének 5-ik pontjára vonatkozólag olvastatott a ptruksai leányegyház felügyelő lelkészének Kozma Józsefnek a nagytsperesi hivatalhoz beadott jelentése, melynek értelmében ezen vitás ügy békés kiegyenlítés által befejeztett, ennél fogva ez ügyben közig. bíróság intézkedésére nincsen szükség.

Helyeslő tudomásul szolgál, — s tudomás vétel végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

Jegyzették: *Homoki Antal*, főjegyző 1—2., *Magyar Bertalan* 3—8., *Németh Péter* jegyzők 9—14 pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt közigazgatási ügyek rövid kivonata:

Az ungvári lelkészválasztás megerősítettik.

1. Domokos Ferencz és Kopasz József kérvénye a csomonyai egyház előljáróságához visszatéttik, hogy az méltányos fizetést állapítson meg a templomi székre nézve.
2. Kádas János köteleztetik, hogy a múltra nézve egyházi terhét fizesse meg.
3. Tarnócz a vegyes házasoktól 20 kr. harangozó díjt követelhet.
4. Pap István özv. Vágó Istvánnénak hátrálékos papi fizetés teljesítésére nem kötelezhető.
5. Herczegh Károly és társai panaszának megvizsgálására Szőlóssy Gyula és Bernáth Zoltán küldetnek ki.
6. Szanyi József és társai palágyi lakosok panaszának megvizsgálására Bernáth Dezső és Pataki Pál küldetnek ki.
7. Pápay Ferencz azon esetben mentetik fél a mogyorósi egyházi teher fizetésétől, ha ottani templomi székeről lemond.
8. Pápay Elek ugyanily feltétel alatt mentetik fel a mogyorósi egyházi teher fizetése alól.
9. Pápay Gábor és Lajos hasonlóképen.
10. A vajkóczi egyház köteleztetik, hogy a 22 frt 53 kr. regále kártalanítási összeget, mely adóba fizettetett, térítse vissza, mert az, mint törzsvagyon, el nem költhető.
11. A Bátfa és Palló közötti számadás kiegyenlítettvén, tudomásul vétetik.

12. Herczegh Ferencz palágyi lakos panaszának elinté-
zése a következő e. m. bírósági ülésre halasz-
tatik.
13. Csengery Jenőnek a 40 frt meg nem adatik, mivel
a díjlevél 11. pontja szerint a 100 frt nem mint
megállapított fixum fizetes járul neki.
14. Jelentés, hogy a Ptruksa és Szelmencz közötti vi-
tás ügy békésen elintéztetett.

**Közigazgatási bíróság jegyzőkönyvi kimutatás
betűrendben arról, hogy mely jegyzőkönyvi
pontok kiket illetnek.**

- B**átfai egyház 11.
Bernáth Dezső 6.
Bernáth Zoltán 5.
Csengeri Jenő 13.
Domokos Ferencz 1.
Herczegh Ferencz 12.
Herczegh Károly 5.
Kádas János 3.
Kopasz József 1.
Pap István 4.
Pallói leányegyház 11.
Pápai Elek 8.
Pápai Ferencz 7.
Pápai Gábor 9.
Pápai Lajos 9.
Pataki Pál 6.
Ptruksai leányegyház 14.
Szanyi József 6.
Szelmenczi egyház 14.
Sulyok János 2.
Szöllősy Gyula 5.
Vágó Istvánné 4.
Vajkóczi egyház 10.
-

Fegyelmi ügyek.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye 1897. április 6-án
Ungváron tartott birósági ülésének
jegyzőkönyve.**

I. Magyar Pál zahari tanító fegyelmi ügye.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szabó Endre esperes, Kovách Károly c. m. gondnokok, mint elnökök. Szabó József, id. Virág József, Magyar József, Hegedüs Sámuel, Szűcs István, Szőlössy Gyula egyházi; Horváth Dezső, Köröskényi Elek, Felföldy Ödön, Kormos Béla világi tanácsbírák; Bernáth Dezső tanácsbíró mint előadó; Németh Péter jegyző.

Tárgy: Magyar Pál zahari tanító fegyelmi ügye.

1. Magyar Pál zahari tanító ellen Korpa András, Bai Fencsik György, Korpa János, Korpa Mihály zahari egyháztagek 1896. aug. 9-én azon panaszt terjesztették a nagy. esperesi hivatal elé, hogy nevezett tanító gyermekeiket veréssel, térdepeléssel s délen át az iskolában marasztalással büntette s hivatkozva arra is, hogy a tanító a néppel való érülködésben is goromba viseletet tanúsít, az iskolában pedig szellemi előhaladás nem tapasztalható, hivatalától való elmozdítását kérik; — de mert a vizsgálathoz szükséges 50 forint nem volt mellékelve, az esperesi hivatal annak beküldésétől tette függővé a vizsgálat megindítását s panaszlókat erről értesítette.

Panaszlók ekkor a kir. tanfelügyelő úrhoz fordultak, ki a panaszos ügyben a vizsgálatot megtartotta s

a felvett jegyzőkönyvet Ungvármegye közigazgatási bizottságához felterjesztette, mely hatóság 1896. nov. 10-én kelt végzéssel az egész ügyet az ungi ev. ref. egyházmegyéhez, mint a zahari felekezeti iskola felettes hatóságához tette át, minek következtében Bernáth Dezső egyházmegyei tanácsbíró az ügyet előterjesztvén, arra a fegyelmi bíróság következő

v é g z é s t h o z o t t :

A Magyar Pál tanító ellen beadott panasz az ungvári közig. főszolgabíróság által felvett vizsgálati jegyzőkönyvvel s a többi ez ügyre vonatkozó bizonyítékokkal a zahari ev. ref. egyház presbytériumához tételik, azon utasítással, hogy a bezői lelkész, mint a zahari leányegyház felügyelő lelkészének elnöklete alatt tartandó presbyteri gyűlésben kísértessék meg a békés kiegyenlítés s nevezett felügyelő lelkész őszi gyűlésünkre az eljárás eredményéről a presb. gyűlés jegyzőkönyvének mellékletével okvetlen jelentést adjon.

Kovách Károly,
e. m. gondnok, mint világi elnök.

Szabó Endre,
esperes, mint egyházi elnök.

Németh Péter,
jegyző.

II. Ifj. Virág József volt beési, jelenleg lasztoméri lelkész, mint az ungi egyházmegyei általános ev. ref. tanítóegyesület volt elnöke, Dicső Endre csomonyai, Szabó Albert záhonyi és Sulyok János n.-kaposi ev. ref. tanítók fegyelmi ügye.

Jelen voltak a bíróság részéről: Szabó Endre esperes, Kovách Károly e. m. gondnok, mint elnökök; Szabó József, id. Virág József, Magyar József, Hegedüs Sámuel, Szűcs István, Szőlössy Gyula egyházi; Horváth Dezső, Köröskényi Elek, Felföldy Ödön, Kormos Béla világi tanácsbírák; Bernáth Dezső tanácsbíró mint előadó; Magyar Bertalan jegyző.

2. Szabó József eszenyi lelkész s egyházmegyei tanügyi bizottsági elnök, a mult 1896. márcz. 25—26. napján Ungváron tartott egyházmegyei közgyűlésünkhöz egy kérvényt adott be, melyben panaszolja, hogy az 1895. decz. 17-én Ungváron ifj. Virág József akkor becsi, most lasztoméri lelkész elnöklete alatt tartott egyetemes ev. ref. tanítói gyűlésen, azon okból, mert egyháza más egyházmegyéből választott tanítót, ellene egy névtelenül beadott indítvány, valamint személyét és hivatalos állását sértő gúnyoros vers olvastatott fel. Ezeknek tartalmát eddigelé ugyan megtudnia nem sikerült, hanem felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy tegye e hivatalos állását sértő ügyet magáévá s rendelje el benne a vizsgálatot. Egyházmegyénk fentemlitett közgyűlésünk 38. sz. határozatával a vizsgálatot elrendelte s most ez ügyben, a beérkezett kihallgatási jegyzőkönyvek s Bernáth Dezső egyházmegyei tanácsbíró előadó véleménye alapján — fegyelmi bírósági ülésében — következőleg

i t é l t:

Ifj. Virág József intéssel, Sulyok János feddéssel büntettetik; Dicső Endre és társai, eljárásuk helytelenítése mellett, a büntetés terhe alól, tényálladék hiányában felmentetnek.

I n d o k o k:

A vizsgálat során beigazoltatott, hogy az 1895. decz. 17-én Ungváron tartott egyetemes ev. ref. tanítói értekezleten egy névtelen indítvány olvastatott fel, mely ha nem sértően is, de mégis nt. Szabó József úr ellen intéztetett;

beigazoltatott, hogy a gyűlés végeztével, ha nevet nem említve is, egy őt sértő gúnyvers, melynek szerzője Sulyok János volt, mondatott el;

tekintve, hogy ifj. Virág József általános ev. ref. tanítói egyesületi elnöknek névtelen indítványt elfogadnia nem lett volna szabad;

de tekintve, hogy a sértő gúnyvers elmondását helytelenítő megjegyzés nélkül még a gyűlés után sem lett volna szabad megengednie:

ez okból ifj. Virág Józsefet a zsin. törv. 301. §. 7. pontja értelmében az első fokú büntetéssel, intéssel, Sulyok Jánost, a gúnyvers szerzőjét a zsin. törv. 301. §. 5. p. értelmében feddéssel kelle sulytani.

Dicső Endre és társai ellen büntetést alkalmazni nem lehetett, mert a Dicső s társai által magukévvá tett indítványban sértés nem foglaltatott;

de helyteleníteni kellett az eljárást, mert az egyházmegye továbbításokat nem eszközölhet s épen ezért a tanítói testület beadványa egyházmegyei úton a tanítói testületnek visszaküldetik.

Ez ítélet a jelen levő Sulyok János előtt kihirdetettvén, abban megnyugvását kijelentette.

Az ifj. Virág József előtt leendő kihirdetésére, az ítélet megküldésével, illetékes esperesi hivatala kéretik fel.

Kovách Károly,

e. m. gondnok, mint világi elnök.

Szabó Endre,

esperes, egyházi elnök.

Magyar Bertalan,

jegyző.

Betűrendes tárgymutató.

Dicső Endre 2.

Magyar Pál 1.

Magyar József 1.

Szabó József 2.

Zahari Presbyterium 1.

